

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

İŞ ÇOCUK KLASİKLERİ

ARTHUR CONAN DOYLE

UYARLAYAN: AHU AYAN

Sherlock Holmes ve Dörtlerin Yemini

KISALTILMIŞ METİN

TÜRKİYE BANKASI
Kültür Yayınları

Kısaltılmış İş Çocuk Klasikleri

Sherlock Holmes ve Dörtlerin Yemini

Arthur Conan Doyle

TÜRKİYE \$ BANKASI
Kültür Yayınları

**ARTHUR CONAN DOYLE
SHERLOCK HOLMES VE DÖRTLERİN YEMİNİ**

**ÖZGÜN ADI
THE SIGN OF FOUR**

**ORJİNAL İNGİLİZCE METİNDEN
GENÇ OKURLAR İÇİN UYARLANMIŞTIR**

**© TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI, 2019
Sertifika No: 40077**

**UYARLAYAN
AHU AYAN**

**RESİMLEYEN
GEORGE NEWNES**

**EDİTÖR
NEVİN AVAN ÖZDEMİR**

**GÖRSEL YÖNETMEN
BİROL BAYRAM**

**1. BASIM: EKİM 2019
5. BASIM: EKİM 2021
Genel Yayın Numarası: 4624**

ISBN 978-605-295-976-3

**Bu kitabın tüm yayın hakları saklıdır.
Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak kısa alıntılar dışında gerek
metin, gerek görsel malzeme yayınevinden izin alınmadan hiçbir yolla çoğaltılamaz,
yayınlanamaz ve dağıtılamaz.**

**BASKI
ALFABE BASIN YAYIN SAN. TİC. LTD. ŞTİ.
İKTİLLİ OSGB MAH. HÜRRIYET BULVARI ENKOOP SANAYİ SİTESİ
ENKOOP 1.SOKAK NO:1 KAT:-1 BAŞAKŞEHİR/İSTANBUL
(0212) 485 21 25
Sertifika No: 46012**

**TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI
İSTİKLAL CADDESİ, MEŞELİK SOKAK NO: 2/4 BEYOĞLU 34433 İSTANBUL
Tel. (0212) 252 39 91
Faks (0212) 252 39 95
www.iskulttur.com.tr**

Kısaltılmış İş Çocuk Klasikleri

Sherlock Holmes ve Dörtlerin Yemini

Arthur Conan Doyle

Uyarlayan
Ahu Ayan

TÜRKİYE **BANKASI**
Kültür Yayınları

BİRİNCİ BÖLÜM

DOĞRU SONUCA VARMANIN PÜF NOKTALARI

Soğuk bir gündü. Sherlock Holmes ve Doktor Watson, Baker Sokağı'ndaki evde, salonda oturuyorlardı. Sherlock'un canı hayli sıkkındı, derin derin düşünüyordu. Günlerdir bu haldeydi. Watson onun sıkıntısını fark ettiyse de elinden bir şey gelmediğinden o da sessiz kalmayı tercih etmişti. Yine de bu çaresizliği onu huzursuz ediyordu. Bugün de keyifsiz geçecekti anlaşılan.

Bir süre daha konuşmadan oturdular. Neden sonra, Sherlock daha fazla dayanamadı ve söylenmeye başladı:

“Şu hale bak Watson, yaprak kımıldamıyor. Sıkıntıdan patlayacağım. Aydınlatılacak bir gizem, aşılacak bir sorun, kırılacak bir şifre lazım

bana. İsteddiği kadar çetrefilli olsun, zahmetli olsun, hiç fark etmez. Zihnimde, çözülmesi gereken bir muamma olmayınca, yaşamın sıradanlığı beni mahvediyor. Bu mesleği seçme nedenim tam da buydu zaten. Sıkıcılığı, tekdüzeliği hayatımdan çıkarmanın tek yolu kendimi bilinmezliklere adamaktı ama işlerin durgun gidebileceğini hiç düşünmemiştim doğrusu! Bu işi ben icat ettim, ama bu kadarını kestiremedim!”

Sherlock'un son cümlesi, Watson'ı şaşırtmıştı. “Sen mi icat ettin? Şimdi abarttın Sherlock! Dünyadaki tek dedektif sen misin sanki!” diye karşı çıktı.

“Tek dedektif ben değilim, ama dünyadaki tek *gayriresmî danışman dedektif* benim,” diye yanıtladı Sherlock. “Polis müfettişleri bir vakanın gizemi karşısında yetersiz kalınca, soluğu benim kapımda alırlar. Ben de önümdeki bulguları derinlemesine inceler, gözlemler, mantık süzgecinden geçirir ve vardığım sonucu onlarla paylaşıyorum. Karşılığında şöhret, itibar falan da beklemem. Bir vakayı çözdüğümde, gazetelerde adım geçmez bile. Geçmesi de gerekmiyor. Böyle şeylere değer vermediğimi bilirsin. Beni asıl

tatmin eden, işin ta kendisi. Bir olayı çözmek benim için en büyük ödüldür... Neyse, meraklarımdan uzun uzadıya bahsederek başını ağrıtmayayım.”

“Yok canım, ne baş ağrıtması! Gizemli vakalar ve bunların aydınlatılması, benim için de çok heyecan verici oluyor. Seni iş başında gözlemlemek zaten merakımı büsbütün artırdı. Hatta çözdüğün bir vakayı kaleme aldım.”

“Evet, biliyorum. Yazına şöyle bir bakmıştım. Ama pek beğendiğimi söyleyemeyeceğim. O vakada önemli olan gözlem yapma ve akıl yürütme sayesinde sonuçlara ulaşmaktı. Sense olayı neredeyse aşk hikâyesine çevirmişsin!”

Watson biraz bozulmuştu. “İyi de, olayın bir aşk macerasını da içeriyordu. Ne yapsaydım, gerçekleri çarpıtsa mıydım yani?”

“Asıl önemli olan kısma ağırlık vermeliydin. Yani gözlem yapmaya ve akıl yürüterek sonuca varmaya.”

Watson, bacağında hafif bir sızı hissetti. Gerildiği zamanlarda, yıllar önce gittiği savaşta yaralanan bacağı hep böyle kendini hatırlatırdı. Yine de üstelemedi, konuyu değiştirmeye karar

verdi. “Az önce aklıma bir şey takıldı: Gözlem yapmak ve akıl yürüterek sonuca varmaktan söz ediyorsun. Gözlem yapmak, sonuca varmanın bir parçası değil mi zaten?”

“Pek sayılmaz. Gözlem yapmak ve akıl yürütmek farklı şeyler. Mesela, bu sabah Wigmore Postanesi’ne gittiğini gözlemlerimden dolayı biliyorsam da, orada telgraf çektiğini akıl yürüterek sonuca varmamdan çıkarıyorum.”

Sherlock’un bu tespitini duyan Watson, hayretler içinde kaldı. “Doğru! Bunu nereden biliyorsun? Postaneye gidip telgraf çektiğimi kimseye söylememiştim.”

“Çok basit!” diyerek hafifçe güldü Sherlock. “Uzun uzun açıklamaya bile gerek olmayacak kadar basit hem de. Ama belki açıklarsam, yöntemimi de daha rahat anlatabilirim. Bir deneyelim: Yaptığım gözlem sonucunda, ayakkabında kızıla çalan bir çamur lekesi olduğunu fark ettim. Wigmore Sokağı’nın tam karşısında kaldırım çalışması yapıldığını ve kazı sonucu çıkan toprağın kızılımsı bir renge sahip olduğunu da gözlemlemiştim. Postaneye girebilmek için ister istemez o birikintiye basmak zorundaydın. Ci-

varda başka hiçbir yerde o renkte bir toprağa rastlamadım. İşte bunlar işin gözlem kısmı.”

“Peki, telgraf çektiğimi nasıl bildin?”

“Bu sabah birlikteydik; mektup ya da kartpostal yazsaydın bunu görürdüm. Geriye kalan tek olasılık, telgraf. Bu da işin sonuca varma kısmı.”

Watson, Sherlock’un becerisinden son derece etkilenmiş, ağzı açık kalmıştı. Sherlock bazen düşüncesiz ve burnu büyük olabiliyordu, ama eşsiz bir zekâsı vardı. Watson tam bir şeyler söyleyecek, hayranlığını dile getirecekti ki ev sahibi Bayan Hudson’ın kapıyı tıklatıp içeri girmesiyle sohbet yarım kaldı.

“Genç bir hanım sizinle görüşmek istiyor, Bay Holmes. Adı Mary Morstan’mış.”

“Mary Morstan mı?..” diye mırıldandı Sherlock. “Çıkaramadım doğrusu. Söyleyin, gelsin... Belki karşımıza dişe dokunur bir vaka çıkar da boş boş oturmaktan kurtuluruz! Sen de kalsan iyi olur, Watson.”

İKİNCİ BÖLÜM

SHERLOCK VE WATSON'IN YENİ VAKASI

Bayan Morstan, kararlı adımlarla odaya girdi. Sherlock'un kendisini buyur ettiği koltuğa otururken, dudakları ve elleri gerginlikten titriyordu.

“Bir zamanlar, yanında çalıştığım Bayan Cecil Forrester’ın bir sorununu çözmüştünüz, Bay Holmes. Size bu nedenle geldim. Patronum, beceriniz ve inceliğinizden hayli etkilenmişti.”

Sherlock, “Bayan Cecil Forrester mı?..” diye kendi kendine söylendi, belleğini yokladı. “Evet, şimdi hatırladım. Sanırım ufak bir yardımım dokunmuştu. Kayda değer bir vaka değildi doğrusu.”

“Ne yazık ki benim durumum için aynı şeyi söylemek pek mümkün değil,” dedi Bayan

Morstan üzüntüyle. “İçinde bulunduğum durum kadar acayip, açıklaması bu kadar güç bir şeye hayatımda rastlamadım...”

Sherlock’un gözleri heyecanla parıldadı. Bu sözler onu heveslendirmişti. Can kulağıyla Bayan Morstan’ı dinlemeye koyuldu.

“Meseleyi kısaca anlatayım: Babam Hindistan’da görev yapan bir subaydı. Annem ben çocukken ölünce, ülkeme, sonra da İskoçya’da bir yurda gönderildim. Babam yıllar sonra, birliğinden bir seneliğine izin aldı ve İngiltere’ye döndü. Ondan, Londra’daki Langham Oteli’nde benimle buluşmak istediğini anlatan bir telgraf aldım. Telgraftaki üslubu son derece nazik ve sıcaktı. Telgrafı alır almaz Londra’ya gittim, otele vardım. Fakat otelde kendisiyle görüşmek istediğimi söylediğimde, bir gece önce çıktığını, bir daha da dönmediğini öğrendim. Bütün gün onu bekledim ama gelmedi; durumuna ilişkin bir haber de yoktu. O gece, otel müdürünün önerisiyle polise gittim. Ertesi gün de gazetelere kayıp ilanı verdim. Ne var ki, çabalarım sonuçsuz kaldı. O gün bugündür zavallı babacığımın nasıl, ne halde olduğunu bilmiyorum. O kadar

üzgünüm ki. Onca zaman sonra nihayet evine dönmüştü; biraz huzura, rahata erişecekti belki. Ama bakın neler oldu...”

Bayan Morstan, anlatmayı kesti. Gözyaşlarını bastırmaya çalıştı. Sherlock bu fırsatı kaçırmadı, defterini açtı, peş peşe sorular sormaya başladı:

“Tarih?”

“Babam 3 Aralık 1878’de, yani neredeyse on yıl önce kayıplara karıştı.”

“Ya valizleri?”

“Hepsi otelde kaldı. Öteberisinde ipucu değeri taşıyabilecek hiçbir şey yoktu. Sadece birkaç giysi, birkaç kitap ve Andaman Adaları’ndan topladığı birkaç ıvır zıvır getirmiş.”

“Kentte tanıdığı birileri var mıydı?”

“Sadece bir kişiden haberdarız: Görev yaptığı taburdan, Binbaşı Sholto diye biriyle ahbaptı. Kendisi bir süre önce emekli olup dönmüş, Londra’ya taşınmış. Kendisine ulaştım, fakat babamın döndüğünden haberi bile yokmuş.”

“Demek arkadaşıyla hiçbir iletişimi yokmuş... Gerçekten şaşılacak bir durum,” dedi Sherlock.

“Size olaydaki asıl ilginç detayı anlatmadım henüz: Bundan altı yıl kadar önce; tarih vermek gerekirse 4 Mayıs 1882’de, *The Times* gazetesine bir ilan verilmiş. İlanda Mary Morstan’ın adresi sorulmuş, ilan sahibine ulaşmamın kendi yararına olacağı belirtilmiş. İlanda ne isim vardı ne adres. O sıralarda Bayan Cecil Forrester’in ailesinin yanına geçmiş, çocuklarına ders vermeye başlamıştım. Aynı gazeteye ilan verip adresimi açıkladım. İlanı verdiğim gün, bana ufak bir kutu postalandı. Kutunun içinde kocaman, göz kamaştırıcı bir inci tanesi vardı. Kutuya herhangi bir not iliştirilmemişti. Ve sonra, her yılın aynı günü, adresime aynı kutu yollandı. Gönderenin kim olduğunu hiç öğrenemedim. İncileri bir uzmana gösterince, bunların eşi benzeri görülmemiş, son derece kıymetli parçalar olduğunu öğrendim. Bakın, siz de görün; gerçekten çok güzel inciler.”

Bayan Morstan bu sırada çıkardığı kutuyu açtı. Kutunun içinden, inanılmayacak güzellikte altı inci tanesi çıktı.

“Bütün bu anlattıklarınız epey ilgimi çekti, Bayan Morstan,” dedi Sherlock. “Bize açıklayacağınız başka bir şey var mı acaba?”

“Evet, var. Bu sabah işte şu mektup elime geçti; buyurun, okuyun.”

“Teşekkürler,” diye merakla atıldı Sherlock. “Zarfı da alayım... Londra damgalı bir zarf... Tarih, 7 Temmuz. Köşede bir başparmak izi var, muhtemelen postacınınındır. Çok kaliteli bir kâğıt; zarf da en pahalısından. Adres yok. Okuyalım bakalım.”

Bu akşam saat yedide, Lyceum Tiyatrosu’nun dışındaki soldan üçüncü sütunun önüne gelin. İsterseniz yanınızda iki arkadaşınızı da getirin. Size yapılmış bir haksızlık var. Bu haksızlık giderilmeli, adalet yerini bulmalı. Polisi bu işe karıştırmayın. Yoksa her şey boşa gider.

Meçhul Dostunuz

“Şu işe bakın! Esaslı bir gizemle karşı karşıyayız. Ne yapacaksınız, Bayan Morstan?”

“Bilmiyorum... Zaten size bunu sormaya, fikrinizi almaya geldim.”

“O halde, tabii ki gideceğiz! Siz, ben ve Doktor Watson. Mektupta iki kişi daha getirebileceğiniz yazıyor.”

“Çok nazıksınız,” dedi Bayan Morstan. “Yaşamım boyunca kimseyle yakınlaşmam mümkün olmadı, bu nedenle böyle bir ricada bulunabileceğim dostlarım yok. Yardımınız çok makbule geçecek. Saat altıda burada olmam yeterlidir herhalde, değil mi?”

“Tam altıda gelin lütfen,” diye yanıtladı Sherlock. “Gecikmeyelim. Gitmeden önce size son bir sorum var: Bu mektuptaki el yazısıyla her yıl aldığınız incili kutuların üzerindeki el yazısı benziyor mu?”

“Hepsini getirdim, siz bakın.”

Sherlock, Bayan Morstan’ın titizliğinden etkilenmişti. Çoğu kişi bu kâğıtları saklamayı akıl edemezdi. Kâğıtları masaya serdi ve her birini dikkatle inceledi. “Tüm el yazıları kasıtlı olarak değiştirilmiş; mektup hariç. Ama yine de hepsinin aynı kişiden çıktığı belli oluyor. E’lerin, s’lerin yazılışına bakın... Size boş yere umut vermek istemem ama şunu sormam gerek: Bu el yazısının babanızın el yazısıyla herhangi bir benzerliği var mı?”

“Hiç ama hiç yok, Bay Holmes.”

“Tahmin etmiştim... Pekâlâ, şimdilik bu kadar. Sizi altıda bekliyoruz. Bu kâğıtlar bizde kalsın lütfen... Görüşmek üzere Bayan Morstan.”

“Görüşmek üzere, hoşça kalın.”

Bayan Morstan hızlı adımlarla odadan çıktı.

Watson, pencerenin başına geçti ve uzaklaşan genç hanımı seyretti. “Ne hoş bir hanım...”

Sherlock, kayıtsız bir ifadeyle Watson’a baktı. “Öyle mi?.. Fark etmedim.”

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ÇÖZÜM ARAYIŞI

Sherlock, Bayan Morstan'ın ardından apar topar dışarı çıktı. Saat beş buçukta döndü.

“Bu vakada öyle aman aman bir gizem yok,” dedi. “Ortadaki veriler, tek bir sonucu gösteriyor.”

“Nasıl?” diye haykırdı Watson. “Olayı şimdiden çözdün mü yani?”

“Eh, o kadar da değil. Sadece tatmin edici bir bilgiye ulaştım. *Hayli* tatmin edici. *The Times* gazetesinin arşivinde bulduğum habere göre, Binbaşı Sholto, 28 Nisan 1882’de ölmüş.”

“Beni mazur gör Sherlock ama bunun neden tatmin edici bir bilgi olduğunu anlayamadım.”

“Ciddi misin? Her şey açık değil mi?.. Ben de öyle. Ama tamam, açıklayayım. Şöyle düşün:

Kaptan Morstan kayıplara karışıyor. Londra'da yanına gidebileceği yegâne kişi de Binbaşı Sholto. Binbaşı Sholto, Bay Morstan'ın ülkeye döndüğünden haberi olmadığını öne sürüyor, dört yıl sonra da ölüyor. Sholto'nun ölümünden sonra, *bir hafta içinde*, Morstan'ın kızı çok kıymetli bir hediye alıyor; bu hediye her yıl aynı gün gönderilmeye devam ediyor. Şimdi ise gelen mektupta kendisinden haksızlığa uğramış biri diye bahsediliyor. Babasının ortadan yok olması dışında hanımefendi ne haksızlığa uğramış olabilir ki? O hediyelerin zamanlamasını da düşünecek olursan, Sholto'nun mirasçıları her kimse, onların bu gizeme dair bir şeyler öğrendiğinin, Bayan Morstan'a yapılan haksızlığı giderme ihtiyacı duyduklarının açık olduğunu görebilirsin. Bu gerçekler ışığında senin üretebileceğin başka bir teori var mı?"

"İyi de, inci taneleri göndermekle nasıl haksızlık giderilir ki? Gönderiliş biçimi de biraz fazla gizemli değil mi? Üstelik neden altı yıl önce değil de şimdi yazdılar bu mektubu? Hem, mektupta adaletten bahsediyorlar. Adalet bu hanım için nasıl sağlanacak ki? Babasının hayatta ol-

duğunu farz etmek epey zorlama olur. Babasının yaşadığı ortaya çıkmadığı sürece adalet yerini bulamaz zaten.”

“Bazı pürüzler var kuşkusuz,” diye mırıldandı Sherlock. “Ama bu akşamki keşif gezimiz hepsini giderecek... Hah, kapı çalınıyor. Bayan Morstan gelmiş olmalı... Hazırsan çıkalım, vakit gelmek üzere.”

Bayan Morstan, koyu renkli bir pelerin giymişti. Solgun yüzünde ciddi bir ifade vardı. Beraberce Bayan Morstan’ın Baker Sokağı’na gelmek için bindiği arabaya yerleştiler. Genç hanım, Sherlock’un ardı ardına sorduğu soruları duraksamadan yanıtlıyordu.

“Binbaşı Sholto, babamın yakın arkadaşıydı. Babamın mektuplarında hep ona dair bilgiler, haberler olurdu. Andaman Adaları’nda beraber görev yapıyorlardı, bu nedenle birlikte epey vakit geçirirlerdi... Bu arada, size aktarmayı unuttuğum bir şey var. Babamın çalışma masasından esrarengiz bir belge çıktı. Önemsiz de olabilir, ama yine de incelemenizi istedim. İşte, buyurun.”

Sherlock, kâğıdı aldı ve dikkatle inceledi. “Bu kâğıt Hindistan imalatı. Bir zamanlar bir pano-

ya iğnelenmiş. Kâğıttaki plan bir yapıyı gösteriyor; çok odalı, çok koridorlu bir bina. Kâğıdın bir yerine kırmızı mürekkeple minik bir çarpı atılmış, üzerinde ise kurşun kalemle ‘soldan 3.37’ yazılmış. Sol köşede de dört tane bitişik çarpı var. Çarpının yanına şöyle yazılmış: *Dörtlerin Yemini... Jonathan Small, Mahomet Singh, Abdullah Khan, Dost Akhbar*. Doğrusu şimdi lik kâğıdın vaka ile bağı yok gibi duruyor, ama belli ki kayda değer bir belge... Bu kâğıdı lütfen saklayın hanımefendi, bakarsınız bize lazım olur. Galiba bu vaka, başta tahmin ettiğimden daha çetrefilli...”

Lyceum Tiyatrosu’na vardıklarında, binanın çevresinin kalabalıklaşmaya başladığını gördüler. Üçlü, buluşma noktası olan sütuna yaklaşır yaklaşmaz, kısa boylu, koyu tenli bir adam yanlarında bitiverdi.

“Bayan Morstan’a eşlik edecek şahıslar siz misiniz acaba?”

“Bayan Morstan benim; bu iki beyefendi de dostum olur,” diye yanıtladı Bayan Morstan.

Adam, Sherlock ve Watson’ı tepeden tırnağa süzdü.

“Kusura bakmayın hanımefendi; size bu beylerin polis olup olmadığını sormak zorundayım.”

“Değiller. Sizi temin ederim.”

Adam bunun üzerine derhal ıslık çaldı ve bir atlı araba geldi. Gizemli adamın üçlüyü arabaya bindirmesiyle, Londra’nın sisli sokaklarında ilerlemeye başladılar. Dolambaçlı yollardan, sokaklardan geçe geçe nihayet pek de tekin görünmeyen bir muhite vardılar ve bir evin önünde durdular. Evin çevresindeki binalar bomboştu, ışıkların yandığı bir oda bile yoktu.

Kapı çalınır çalınmaz; sarıklı, kuşaklı, bol kesimli kıyafetli bir Hindu hizmetli kapıyı açtı.

“Hoş geldiniz. Sahip sizi bekliyor.”

O sırada, içeriden tiz bir ses yükseldi:

“Konuklarımızı buraya getir! Hemen bana getir onları!”

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

KEL ADAMIN HİKÂYESİ

Hizmetli önde, üçlü arkada, loş bir koridordan geçip bir kapıya vardılar. Kapının açılmasıyla dışarıya sarı bir ışık yayıldı. O ışığın ortasında, hayli geniş alınlı, parlak kel kafalı, ufak tefek biri dikilmiş duruyordu.

“Hoş geldiniz, Bayan Morstan,” diyordu adam telaşlı telaşlı. “Hoş geldiniz, beyefendiler. Fakirhaneme buyurunuz... Bendeniz, Bay Thaddeus Sholto. Siz elbette Bayan Morstan olacaksınız. Sizler de...”

“Bay Sherlock Holmes ve Doktor Watson.”

“Doktorsunuz demek! Şey... stetoskopunuz yanınızdaysa, zahmet olmazsa incelik gösterip kalbimi dinler misiniz? Kalbimle ilgili bir endişem var da, bir muayene etseniz çok makbule geçer.”

Bay Watson, Sholto'nun kalbini dinlerken adamın tir tir titrediğini fark etti.

“Bir sorun yok. Dertlenmeyin.”

“Kusuruma bakmayın lütfen. Acılar içindeyim, kalbim bir süredir beni yokluyor. Ciddi bir sorunumun olmadığını sizden duymak beni çok memnun etti... Bayan Morstan, eğer babanız da kalbine bu kadar yüklenmeseydi, şimdi o da hayatta olurdu.”

Bayan Morstan koltuğa pat diye çöktü. Dudaklarına varana dek bembeyaz olmuştu.

“İçten içe ölmüş olduğunu biliyordum zaten...”

“Size bildiğim her şeyi anlatacağım, adaletin yerini bulmasını da sağlayabilirim, sağlayacağım da... Lütfen buraya gelene kadar maruz kaldığınız durumlar için beni bağışlayın. Ricamı dinlemeyip beraberinizde hoş olmayan kimseler getireceğinizden korktum ve olağanüstü önlemler almam gerekti...”

Bayan Morstan, Bay Sholto'nun sözünü kesti.

“Asıl siz beni bağışlayın beyefendi ama buraya sizin isteğiniz üzerine, bana anlatmayı arzu ettiğiniz bir şeyi dinlemeye geldim. Vakit hayli

geç oldu. Görüşmemizi olabildiğince kısa tutmak istiyorum. Anlatacaklarınızı bir an önce dinlersek iyi olur.”

“Sizi anlıyorum ama görüşmemiz biraz uzun sürecektir. Daha Norwood’a gitmemiz, kardeşim Bartholomew ile buluşmamız gerekiyor.”

Watson araya girdi. “Madem Norwood’a gideceğiz, bir an önce yola koyulalım.”

Bay Sholto öyle bir kahkaha attı ki, kulakları kıpkırmızı oldu.

“Ne yazık ki, bu iş o kadar da kolay hallolmayacak. Sizi böyle pat diye karşısına çıkarırsam, kardeşimin nasıl tepki vereceğini kestiremiyorum. Öncelikle sizlere her şeyi anlatmam ve özellikle kardeşimle nasıl bir ilişkimizin olduğunu açıklamam şart. Hikâyemi kısaca anlatayım: Babam Binbaşı John Sholto, Bayan Morstan’ın babası gibi Hindistan’da orduda görevliydi ve on bir yıl kadar önce emekli olmuştu. Norwood taraflarına yerleşti. Hindistan’da hatırı sayılır bir gelir elde etmişti. Döndüğünde sadece yüklü para değil, kıymetli eşya ve oranın yerlisi hizmetliler de vardı yanında. Güzel bir ev aldı ve refah içinde yaşadı. İkiz kardeşim ve ben onun yegâne çocuklarıyız.

Yüzbaşı Morstan'ın kayıplara karışmasının yarattığı çalkantı dün gibi aklımda. Olayı öğrendiğimizde, gazetelerdeki haberleri en ince detayına dek okumuştuk. Onun babamızın dostu olduğunu gayet iyi biliyorduk ve konuyu babamın yanında defalarca konuşmuştuk. Bu konuşmalara bazen o da katılır, kendi tahminlerini söylerdi. Bu yüzden, onun Yüzbaşı Morstan'la ilgili bize söylemediği çok şey olduğunu düşünemedik bile.

Gelgelelim, babamızın başında gizemli bir bela olduğunun da farkındaydık. Asla tek başına dışarı çıkmaz, kapısının önünde koruma görevlileri bulundururdu babamız. Kendisini bunca korkutan şeyin ne olduğunu bize hiç anlatmadı, ama tahta bacaklı adamlara aşırı şiddetli tepkiler verdiğini fark etmiştik. Bir keresinde, hiç suçu olmayan tahta bacaklı bir adamcağızın işini bitirecekti az kalsın.

Derken, 1882 yılı başlarında, babama Hindistan'dan bir mektup geldi. Bu mektup babamı o kadar sarstı ki, düşüp bayıldı. Zaten bir süre sonra da öldü. Ölümünden kısa süre önce, onun iyileşeceğine dair tüm umutlar tükendi-

ğinde bizimle son kez konuşmak istedi. Bu konuşma sırasında bize çok tuhaf bir şey söyledi: Morstan'ın yetim kalmış kızına haksızlık ettiğini, bunun vicdanını ne denli yaraladığını anlattı. Hayatı boyunca tutsağı olduğu para hırsı yüzünden, sizin hak ettiğiniz mirastan yani babamın kendi servetinin en azından yarısından mahrum kaldığınızı belirtti. Agra hazinesinin bir kısmını size vermemizi vasiyet etti. Fakat kendisi ölmeden bu mirası paylaştırmamızı istemiyordu.”

Sholto, konuşmayı sürdürdü. “Babam, ‘Size Morstan'ın nasıl öldüğünü anlatayım,’ dedi bize. Onun sözleriyle aktarıyorum: ‘Yıllarca güçsüz düşen kalbinden çekti ama bunu herkes-ten sakladı. Durumunu bilen tek kişi bendim. Hindistan'dayken, tesadüf eseri son derece değerli bir hazine ele geçirmiştik. Hazineyi buraya getirdim. Morstan da gelir gelmez payını istedi tabii. Ama hazineyi bir türlü paylaşamadık, hararetle tartışıyorduk. Derken, Morstan'ın göğsü sıkıştı ve yere yığıldı. Düşerken başını hazine sandığına çarpmıştı. Ona bakar bakmaz öldüğünü anladım. Panik içinde ne yapacağımı düşündüm. Önce yetkililere haber vermek istedim,

ama beni suçlayacaklarından korktum. Dahası, soruşturma açılırsa hazine de elimden gidebilirdi. Kara kara düşünürken hizmetlim Lal Chowdar çıkageldi. Kimseler görmeden onu ortadan kaldırmamızı önerdi. O gece Morstan'dan kurtulduk.'

Babam suçlu olduğunu kabul etmiyor, kabahatinin sadece Morstan'ın bedenini ortadan kaldırmak ve serveti paylaşmamaktan ibaret olduğunu düşünüyordu. Fakat bize bunları anlatırken bir anda gözleri fal taşı gibi açıldı. Onun baktığı yöne döndüğümüzde, camın öte tarafında bir yüz gördük. Bu gizemli kişi, kardeşimle cama yöneldiğimizde gözden kayboldu. Tekrar babamızın yanına döndüğümüzde ise onun ölmüş olduğunu anladık. Gece bahçeyi epey kolaçan ettik ama bu yüzü bir daha görmedik. Ona dair tek ipucu, bahçede bulduğumuz tek bir ayak iziydi. Bu ayak izi olmasa, o gece gördüğümüzün bir yanılsama olduğunu sanacaktık.

Ne var ki, başka bir gizemli olay daha yaşandı. Ertesi günün sabahı, babamın odasına girdiğimizde pencerenin açılmış, odanın altının üstüne getirilmiş olduğunu gördük. Dahası, ba-

bamın göğsüne bir kâğıt tutturulmuştu. Kâğıdın üzerinde DÖRTLERİN YEMİNİ yazıyordu. Bunun ne anlama geldiğini de gizemli ziyaretçimizin kim olduğunu da öğrenemedik. Bildiğimiz kadarıyla babamın odasını altını üstüne getirilmiş bulsak da hiçbir şeyi çalınmamıştı. Sonuç olarak bu yaşananlar bir muamma olarak kaldı.”

Bayan Morstan'ın yüzü hâlâ bembeyazdı, bayıldı bayılacak gibiydi. Bir bardak su içip kendini toplamaya çalıştı. Sholto anlatmaya devam ediyordu:

“Babamın sözünü ettiği hazineyi duyunca epey heveslendik tabii. Haftalar boyu evin, bahçenin her tarafını didik didik ettik ama hazineyi bir türlü bulamadık. Babamız hazineden bahsederken bize bir inci dizisi göstermişti. O incilerden bile hazinenin ne kadar değerli olduğu kestirilebiliyordu. Bu inciler, kardeşimle aramızda bir tartışmaya sebep oldu. Kardeşim onları vermeye yanaşmıyordu; aslına bakarsanız para hırsı konusunda biraz babamıza çekmiş. Neyse, uzun süre uğraştıktan sonra nihayet kardeşimi Bayan Morstan'a her yıl bir inci tanesi gönder-

meşe ikna ettim... Fakat dün, çok önemli bir şey oldu: Hazine bulundu. Bunun üzerine size yazdım. Şimdi Norwood'a gidip payımıza düşeni almalıyız. Kardeşime sizden ve gelişmelerden bahsettim, dolayısıyla pek memnun olmasa da geleceğimizi biliyor.”

Bay Thaddeus Sholto nihayet anlatacaklarını bitirmişti. Konuşma sırası, Sherlock'taydı:

“Çok doğru davranmışsınız beyefendi. Bu doğruluğunuzun karşılığını, bazı bilinmezleri çözerek biraz da olsa verebiliriz. Ama Bayan Morstan'ın da dikkat çektiği gibi, elimizi çabuk tutmakta fayda var.”

Bunun üzerine hemen çıktılar ve hazır bekleyen arabaya binip yola koyuldular. Sholto tekrar konuşmaya başlamıştı:

“Kardeşim Bartholomew'un kafası iyi çalışır. Hazineyi buluşu da tam bir zekâ göstergesi zaten. Evi araştırırken her yerini ölçüp biçti ve bu sırada binanın yüksekliğiyle odaların tavan yüksekliklerinin toplamının eşit olmadığını, arada bir metre yirmi santimetre civarında bir fark bulunduğunu fark etti. Bu farkın evin çatısından kaynaklandığını kestirerek, üst kattaki

odanın tavanını deldi ve gizli bir oda keşfetti. Hazine sandığı, işte o odadan çıktı. Sandıktaki mücevherlerin nereden baksanız yarım milyon sterlin değerinde olduğunu tahmin ediyor.”

Bu rakamı duyan üçlünün ağızı şaşkınlıktan açık kaldı. Bayan Morston payına düşeni alabilirse, bir anda ülkenin en varlıklı mirasçılarından biri olacaktı.

BEŞİNCİ BÖLÜM

PONDICHERRY EVİ'NDEKİ TALİHSİZ OLAY

Gece on bir civarında, Bartholomew'un yanına, Pondicherry Evi'ne vardılar. Epey korunaklı bir binaydı. Sholto, bahçe kapısına şifreli bir biçimde vurdu. Demir kapıyı açan adam, karşısında bulduğu manzara karşısında homurdandı:

“Bay Thaddeus, siz misiniz? Yanınızdakiler kim? Bana başkasının geleceği söylenmemiştii.”

“Yapma, McMurdo. Dün kardeşime, bazı tanıdıklar getireceğimi söylemiştim!”

“Kendisi tüm gün odasında kaldı, bana da bir şey söylemedi. Siz buyurun ama ahbaplarınızı içeri alamam.”

Tartışma uzayacaktı ki, Sherlock araya girdi:

“Ama sen beni tanırsın McMurdo. Dört yıl önceki boks maçını unuttun mu yoksa?”

“Olamaz! Siz Sherlock Holmes’sunuz!.. İnanın ilk bakışta yüzünüzü çıkaramadım. O maçımızı unuttur muyum hiç. İsteseydiniz esaslı bir boksör olabilirdiniz doğrusu... Kusura bakmayın, içeri buyurun lütfen...”

Mesele işte böyle, beklenmedik biçimde çözümlüvermişti. Anlaşılan, babalarının aşırı korumacı ve tedbirli hallerini Bartholomew da benimsemişti. Yabancılar içeriye kabul edilmiyor, kapılar kolay kolay açılmıyordu.

Evin kapısına vardılar. Sholto bu kapıyı da şifreli olarak çaldı. Adının Bayan Bernstone olduğunu öğrendikleri yaşlıca bir kadın kapıyı açtı ve Sholto’yu güleç bir yüzle içeri buyur etti. Bu sırada, Sherlock ve diğerleri dışarıda beklediler. Sherlock, bu fırsatı kullanarak çevreyi inceledi. Bahçenin her tarafı kazılmıştı.

Bir süre sonra kapı hızla açıldı ve Sholto korku dolu bir ifadeyle dışarı çıktı.

“Kardeşime bir haller olmuş! Lütfen içeri girin, çok korktum, ne yapacağımı bilemez haldeyim!”

Bayan Bernstone’un da hayli endişeli olduğu belliydi. “Odasına kapandı. Kapıyı kilitlemiş, ne kadar seslendiysem de cevap vermedi bana. So-

nunda dayanamayıp anahtar deliğinden baktım. Bay Bartholomew'u hiç bu halde görmemiştim. Lütfen bir de siz deneyin, Bay Thaddeus..."

Sherlock önde, Sholto ve Watson arkada, merdivenleri dikkatle çıkmaya başladılar. Bayan Morstan ve Bayan Bernstone aşağıda kalmıştı. Bartholomew'un odasına vardıklarında, Sherlock ilkin kapıyı çaldı ama yanıt alamadı. Bunun üzerine kapının kolunu zorladı. Bayan Bernstone'un da dediği gibi, kapı içeriden kilitliydi. Fakat anahtar deliğinden içerisi hâlâ görünüyordu. Sherlock içeriye bakar bakmaz irkilererek Watson'a döndü.

"Fena şeyler olmuşa benziyor, Watson. Bir de sen bak."

Watson eğilip anahtar deliğinden içeri baktı ve dehşetle irkildi. Bir suratın ona baktığını görmüştü... Ve o gördüğü surat, tıpatıp Sholto'nunkine benziyordu. Tek bir farkla – bu yüzde kötücül, tüyler ürpertici bir gülümseme vardı.

"Eyvah... Ne yapmalı?"

Sherlock "Kapıyı kırmalıyız," dedi ve var gücüyle kapıya abandı. Hepsi birden kapıya birkaç kez yüklenince kapı kırıldı. Kendilerini Bartholomew'un odasında buldular.

Bu oda, bir laboratuvarı andırıyordu. Her yerde tüpler, kimyasal maddeler vardı. Muhtemelen bir sızıntı olmuştu; çünkü yerde koyu bir sıvı olduğu görülüyordu. Ayrıca odaya keskin bir koku hakimdi. Tavandaki geniş deliği fark ettiler.

Batholomew'u bir koltukta oturur halde buldular. O dehşet verici gülümseme yüzünde kalakalmıştı. Bedeni, elleri, kolları alışılmadık biçimde bükülüydü sanki. Koltuğun yanındaki masanın üstünde kalmış elinin yanında acayip bir gereç vardı – ince bir değnekti bu ve çekici andıran bir taş, iple bu değneğe bağlanmıştı. Bu tuhaf gerecin yanında da bir kâğıt duruyordu. Sherlock ve Watson, kâğıtta yazanı okudular: **DÖRTLERİN YEMİNİ.**

“Cinayet bu!” dedi Sherlock. “Şuna bak, Watson!”

Bartholomew'un kulağının yukarısında, uzun, koyu renkli, dikenini andıran bir cisim vardı.

“Dikene benziyor.”

“Diken sayılır zaten. Dikeni oradan çıkar ama dikkatli ol. Zehirli bir diken o.”

Watson dikene benzeyen sivri tahta parçasını kolayca çıkardı. Kafası büsbütün karışmıştı.

“Şu işe bak. Olay giderek dallanıp budaklandı. Aydınlanacağına karardı.”

“Hayır, tam tersi!” dedi Sherlock. “Aydınlandı. Birkaç boşluğu da doldurabilirsem, olayı çözebileceğim.”

Kendi aralarında konuşan ikili, Sholto’yu unutmuştu. Adamcağız kapının eşiğinde kalakalmıştı. Korku ve üzüntüden tir tir titriyor, kendi kendine bir şeyler mırıldanıyordu. Neden sonra, haykırmaya başladı:

“Hazine yok! Çalmışlar! İşte, şu delikten bahsettiğim odaya çıkılıyor. Hazineyi beraber indirmiştik! Onu gören son kişi benim, kardeşim dün gece yanından ayrılırken kapıyı kilitlemişti!”

“O sırada saat kaçtı?”

“Ondu. Ölmüş işte. Şimdi polis gelecek, benden bilecekler! Eyvah! Olamaz! Ne yapacağım şimdi!”

Sherlock, yumuşak bir sesle, “Endişeye gerek yok,” dedi. “Bence derhal polise gidip olanları anlatın. Onlara her tür yardımda bulunabileceğinizi belirtin. Biz burada bekleriz.”

Sholto, ister istemez bu öneriye uydu ve polis karakolunun yolunu tuttu.

ALTINCI BÖLÜM

SHERLOCK İŞE KOYULUYOR

“**P**ekâlâ Watson. Yarım saatimiz var. Haydi, bir an önce kolları sıvayalım. Sen şu köşede dur ki ayak izlerin çıkmasın. Düşünelim bakalım: Öncelikle, bu kişi ya da kişiler odaya nasıl girip çıkmış olabilirler? Kapı dün gecedен beri hiç açılmamış. Peki ya pencere?.. Pencere de içeriden sürgülü. Yan tarafında menteşe yok... Pencereyi açalım bakalım... Yakında tırmanılacak bir boru yok. Çatı da epey yukarıda kalıyor. Ama belli ki biri pencereyi kullanmış. Dün gece yağmur atıstırıyordu. Bak, pervazın üstünde bir ayak izi var, onun hemen yanındaysa bir çamur izi; yerde ve masanın üstünde daire biçimindeki aynı çamur izleri duruyor.”

Watson, Sherlock'un gösterdiği çamur dairelerini inceledi. "Bunlar ayak izi değil ama."

"Değil, fakat bizim için hayli değerli ipuçları bunlar. Tahta takma bacak izleri gibi, değil mi? Pervazdaki ise geniş, metal ökçeli bir çizmenin izi. Bu izin yanındaki çamur izi de yine takma bacağa ait."

"Yani, Binbaşı Sholto'nun korkularının kaynağı olan şu takma bacaklı adama."

"Neden olmasın... Fakat o adama gücü kuvveti yerinde biri eşlik etmiş olmalı. Duvarı bir de sen inceler misin?"

Watson binanın dışına dikkatle göz attı. İnsanın tırmanabileceği en ufak bir çukur göremedi.

"Buraya çıkmak imkânsız."

"Yardım almadan imkânsız, evet. Ama söz gelişi biri seni yukarıdan, mesela şu köşedeki halat gibi bir şeyin yardımıyla çekerse neden olmasın? Halat işte şuraya bağlanabilir. O zaman takma bacaklı da olursa hem tırmanılır hem aşağı inilir. Sonra suç ortağı halatı çözüp ortadan kaldırır, pencereyi içeriden sürgüler ve evden, girdiği gibi çıkar..."

Sherlock, halatı titizlikle inceliyordu. "Bu arada, anlaşılan bu takma bacaklı kişinin gemi-

cilik becerileri, tırmanıcılığı kadar iyi değilmiş... Ellerin de nasır bağlamadığı belli. Halatın üzerinde kan lekeleri var. Halatta tutunurken kaymış – parmakları sıyrılmış olsa gerek.”

Watson’ın kafası karışmıştı. “Tamam da, şimdi mesele daha da düğümlendi. Bu suç ortağı kimin nesi? Odaya nasıl girmiş?”

Sherlock düşünceli düşünceli yanıtladı. “Bu suç ortağına dair hayli ilgi çekici bulgular var. Hatta bu vakayı ilgi çekici kılan yegâne unsur, bu şahıs. Bu topraklarda ilk kez böyle bir şeyle karşılaşıyorum; galiba önceden Hindistan ve yanlış hatırlamıyorsam Senegambia’da benzer bir duruma rastlanmıştı.”

“Peki ama, odaya nasıl girdi?” diye üsteledi Watson. “Kapı kilitliydi, pencereyi açmak da mümkün değildi. Yoksa bacadan mı girdi?”

“O ihtimali düşündüm ama şömüne çok küçük; mümkün değil.”

“Nereden girdi o halde?”

“Sana geçenlerde uzun uzun açıkladığım akıl yürüterek sonuca varma yöntemini neden devreye sokmuyorsun, Watson? Düşün ve mümkün olmayan tüm unsurları bir yana koy. Geriye ka-

lan ihtimal, ne kadar umulmadık bir şey olursa olsun, gerçeğin ta kendisidir. Şimdi tekrar düşün. Biliyoruz ki ne kapıdan girdi, ne pencereden, ne bacadan. Odanın bir köşesine saklanamayacağını da biliyoruz, çünkü burada saklanacak hiçbir yer yok. O halde, geriye ne kalıyor?”

“Çatıdaki delik!” diye haykırdı Watson.

“Aynen öyle! Başka ihtimal yok. Şu lambayı benim için tutarsan, yukarıya, hazinenin bulunduğu gizli odaya bir göz atalım.”

Böylece, Sherlock ve Watson odayı incelediler. Burası, üç metreye iki metre bir odaydı ve çatının tam aşağısı olduğundan, bir duvarı eğimliydi. İçeride hiç eşya yoktu.

“İşte, bak,” dedi Watson, elini eğimli duvara yaslayarak. “Burada gizli bir kapı var, doğru-
dan çatıya açılıyor. Azıcık itmek yeterli. Suçlu,
eve böyle girmiş olsa gerek.”

Odayı daha detaylı incelemeye koyuldular. Lambayı yere yaklaştırdıklarındaysa, gördükleri şey karşısında donakaldılar. Yerde çıplak bir ayağın izi vardı ve bu ayak izi, ortalama bir insan ayağının yarısı büyüklüğündeydi.

“Olamaz,” dedi Watson. “Yoksa bu işi bir çocuk mu yaptı?”

Sherlock, büyütecini çıkarıp odada bazı incelemeler yaptı ve sonra Watson’a döndü.

“Watson, bence bu ayak izi meselesini benim akıl yürütmemi kullanarak çözebilirsin... Çok geçmeden cevaba erişeceğini düşünüyorum. Her neyse, epey şanslıyız. Suçlumuz, katrandan elde edilen özel bir yağa basmış. Şu berbat kokulu birikintinin hemen yanında ayak izi var... Şişe sızıntı yapmış olmalı. Bunu bir kez kokladıktan sonra dünyanın öbür ucuna kadar izini sürebilecek bir köpek biliyorum. Suçluyu yakalamamız an meselesi... Bu sesler de ne?.. Galiba polis geldi... Onlar gelmeden, lütfen maktulün kolunu ve bacağına yoklar mısın?”

Watson, söyleneni yaptı. “Kaslar öyle kasılmış ki, taş gibi olmuş.”

“Doğru!” dedi Sherlock. “Bu bilgiyi, adamın yüzünün kayması ve şu ilginç gülümsemeyle birleştirdiğinde hangi tıbbi durumla karşılaşılıyor?”

“Kuvvetli bir bitkisel alkaloid zehirlenmesi bu,” diyerek tanıyı koydu Watson.

“Adamın halini görür görmez, ben de öyle düşünmüştüm. Hatırlarsan, kulağının arkasın-

dan da sivri bir tahta parçası çıkarmıştık. Adam koltukta dik otururken, tavandaki delik, tahta parçasının battığı yerin tam karşısına denk düşüyordu. Şu tahta parçasını da bir incele lütfen.”

Doktor Watson, büyükçe bir dikene benzeyen tahta parçasını dikkatle inceledi. Sivri ucu özel bir maddeye bulanmıştı.

“Sence bu, bizim topraklarda yetişen bir ağaçtan mı, Watson?”

“Hayır, kesinlikle hayır.”

O sırada, iri yarı, kırmızı suratlı, zeki bakışlı, takım elbiseli bir adam pat diye odaya girdi. Onu, üniformalı bir polis memuru ve şoku hâlâ atlatamadığı anlaşılan Thaddeus Sholto izledi.

Bu adam, Polis Müfettişi Athelney Jones’tu ve Sherlock Holmes’u eski bir vakadan hatırlıyordu. Fakat Sherlock’un o vakayı çözerken sonuca akıl yürüterek vardığını değil, şans eseri ulaştığını iddia ediyordu. Yine de, onu görünce ne hikmetse beraber akıl yürütmek istedi. Athelney Jones’a göre baş şüpheli, Thaddeus Sholto’ydu:

“Akıl yürütelim Bay Holmes: İki kardeş kavgaya ediyor. Ortada hayli değerli mücevherler var.

Maktulü en son gören kişi, Thaddeus Sholto'ymuş. Hali tavrı da pek normal değil doğrusu.”

“Henüz her şeye hakim değilsiniz ki Bay Jones... Şu minik oka, şu nota, ucuna taş bağlanmış şu acayip silaha bakın. Bunlar sizin teorinizle nasıl örtüşebilir?”

“Tastamam örtüşür,” diye çıkıştı Müfettiş Jones. “Ev, Hindistan’dan gelmiş ilginç nesnelerle dolu. Ok ve silah Thaddeus Sholto’nun olsa gerek. Bu minik okun ucu zehirliyse de muhtemelen Thaddeus kullanmıştır. Notun bir önemi olduğunu da hiç sanmıyorum... Tek soru işareti, Thaddeus’un odadan nasıl çıktığı... Bir saniye! Yukarıda ne var? Tavanda bir delik görüyorum, derhal incelemeliyim.”

Müfettiş Jones basamakları hızlı hızlı çıktı, yukarıyı kolaçan etti ve aşağı indi.

“Şimdi oldu. Hep demişimdir, gerçekler akıl yürütmeden daima üstündür. Yukarıda, çatıya açılan gizli bir kapı keşfettim. Thaddeus Sholto buradan kaçmış olmalı.”

“O kapıyı ortaya çıkaran benim zaten,” dedi Sherlock.

Müfettiş Jones istifini bozmadı: “Kim çıkardıysa çıkardı. Suçlunun nereden çıktığı ortada...”

Bay Sholto, sizi cinayet şüphesiyle tutukluyorum!”

Thaddeus acı ve panikle haykırdı. “Hayır! Katil ben değilim! Korktuğum başıma geldi işte, her şey üzerime kaldı!”

“Endişelenmeyin Bay Sholto,” dedi Sherlock. “Sizi temize çıkaracağım.”

Bu sözler Müfettiş Jones’u kızdırdı. “Tutamayacağınız sözler vermeyin, Bay Holmes!”

“Bay Sholto’yu temize çıkarmakla kalmayacak, size cinayeti işleyen ve dün gece bu odaya giren iki suçlunun detaylı tarifini de vereceğim: Bu kişilerden birinin adı, Jonathan Small. Pek eğitilmiş bir insan değil. Orta yaşlı, ufak tefek biri. Sağ bacağı yok, tahta bir takma bacak kullanması gerekiyor. Sol ayağına ise demir ökçeli, yassı burunlu çizmeler giyiyor. Bu kişinin teni güneşten esmerleşmiş. Ha unutmadan, bu adam eskiden hüküm giymiş biri. Bu bilgiler işinizi kolaylaştırabilir; avuç içi derisinin soyulmuş olduğunu da hesaba katarsınız. İkinci suçluysa...”

“İkinci mi? Biri daha var demek!” dedi Müfettiş Jones, alaycı ama yine de ilgili bir sesle.

“Evet. İkincisi sıra dışı biri. Umarım ki kısa zamanda onu da size tanıtacağım.”

Sherlock, bunları söyledikten sonra Watson'la özel olarak konuşmak istediğini bildirdi. Watson'dan, Bayan Morstan'ı evine bırakmasını, sonra da verdiği adrese gitmesini rica etti. Watson'ın önemli bir işi vardı: Burnu çok iyi koku alan Toby adındaki bir köpeği o adresten almak ve Sherlock'a getirmek.

YEDİNCİ BÖLÜM

SU FIÇISI

Doktor Watson, Sherlock'a söz verdiği gibi Bayan Morstan'ı evine götürdü. Genç kadının hali içine dokunmuştu. Ama vakayı çözmek üzere çalışmak ona güç ve moral verecekti.

Bayan Morstan'ı bıraktıktan sonra dosdoğru Sherlock'un verdiği adrese gitti. Kapıyı çaldı ama ev sahibi Bay Sherman, onu hiç de hoş karşılamadı:

“Gecenin bu saatinde hangi serseri kapımı çalıyor? Köpeklerimi üzerine salarsam görürsün!”

Ama Watson, “Beni Bay Sherlock Holmes...” diye söze girer girmez akan sular durdu.

“Bay Holmes mu yolladı sizi? Kendisinin başımın üzerinde yeri var, tabii arkadaşının da... Buyurun lütfen. Bay Holmes ne istemişti acaba?”

“Sizdeki bir köpeği.”

“Toby olacak... Hemen getiriyorum.”

Watson böylece hiç zorlanmadan Toby’yi aldı ve olay yerinde onu bekleyen Sherlock’un yanına döndü. Holmes, kapının önünde onları bekliyordu.

“Hah! Geldiniz demek... Toby’yi getirmişsin. Cici köpek Toby... Sen varken sırtımız yere gelmez... Sen gittiğinden beri neler oldu neler, Watson. Müfettiş, Thaddeus’u, kâhyayı, hizmetli hanımı ve Hintli yaveri karakola götürdü. Artık tüm ev bize kaldı, istediğimiz gibi araştırma yapabiliriz. Köpek burada kalsın, sen benimle gel lütfen.”

Sherlock ve Watson, eve dönüp yukarı çıktılar ve tavan arasına gittiler. Niyetleri, buradaki ayak izlerini tekrar incelemektir.

“Dedim ya, bunlar ya bir çocuğa ya da minyon bir kadına ait,” dedi Watson.

“Ayağın büyüklüğünden başka değişik özellikleri de var, Watson. Bak, şimdi çıplak ayağımla bu izin hemen yanına basayım... Nasıl bir fark görüyorsun?”

“Senin ayak izinde parmaklar bitişik, diğerinde ayrık.”

“Aynen öyle... Pekâlâ. Bu bilgi, aklımızın bir köşesinde kalsın. Şimdi lütfen şu gizli kapıyı bir koklar mısın? Ben burada duracağım, elime şu mendili aldım.”

Watson, Sherlock’un dediğini yaptı ve anında keskin bir zift kokusu aldı.

“Adam kaçarken tam o köşeye basmış olmalı. Bu kokuyu sen alabildiysen, Toby haydi haydi alır. Şimdi lütfen aşağı inip köpeği serbest bırak.”

Watson aşağı indiğinde, Sherlock’un çatıya çıktığını gördü.

“Şu aşağıdaki nedir, Watson?”

“Su fıçısı.”

“Kapağı kapalı mı?”

“Evet, kapalı.”

“Ortada merdiven falan da yok, değil mi?.. Demek ki şu su borusuna tırmanarak eve girdi. Eh, madem o böyle yukarı çıktı, ben de aynı yolla aşağı inebilirim herhalde.”

Sherlock Holmes, borudan aşağı kaya kaya indi.

“Bak, aradığımız adam kaçarken bunu düşürmüş. Teşhisimizi doğrulayan bir kanıt daha.”

Sherlock'un elinde küçük bir kese vardı. Otlardan örülmüş, boncuklarla bezeli bir keseydi bu ve içinde birkaç tane ufak, bir ucu sivriltilmiş tahta parçaları vardı. Tıpkı Bartholomew Sholto'dan çıkardıkları tahta parçası gibiydiler.

Sherlock, bunun ardından elindeki ziftli mendili Toby'ye koklattı ve sonra onu su fıçısının yakınına götürdü. Köpek bir anda havlamaya başladı ve koşmaya yeltendi. Sherlock ve Watson, Toby'nin peşinden gittiler.

Toby nihayet bahçe duvarının orada durdu. Sherlock duvara tırmanarak öte yana geçti ve etrafı inceledi.

“Takma bacaklı adam buradan kaçmış. Bakın, şu beyaz bölgede kan lekesi var. Berelenen elinden bulaşmış olsa gerek.”

Watson, bu buluştan etkilenmişti etkilenmesine ama kafası soru işaretleriyle doluydu. “Sherlock, bütün bunlar gerçekten çok etkileyici. Ama hâlâ anlayamadığım şeyler var. Şu takma bacaklı adamın kim olduğuna, nasıl görüldüğüne dair nasıl bu kadar kesin konuşabildin? Bunları nereden bildin?”

“Övünmek gibi olmasın Watson ama her şey çok açık. Bay Morstan ve Bay Sholto hazinenin

varlığını öğrendiklerinde, biri onlara bir harita çizmişti. Bu kişi, Jonathan Small – incelediğimiz haritanın üzerinde yazan adlardan anlaşıldığı kadarıyla, İngiliz olan ve hazineyle ilişkilendirilebilecek tek kişi o. Yani, elimizdeki verilerden yola çıkarak akıl yürüttüğümüzde bu sonuca varmış oluyoruz. Diğer adlar da ortaklarına ait olsa gerek. Binbaşılardan biri, hazineyi bulup buraya getirmiş ama belli ki anlaşılmayı bir biçimde bozmuş. Geriye şu soru kalıyor: Madem Jonathan Small hazineden haberdardı, hazineyi neden kendisi almadı? Bunun akla yatkın tek açıklaması şu olabilir: Jonathan Small ve arkadaşları o sırada hazineye erişemiyordu, çünkü hapishanedeydiler... Derken Sholto, Hindistan'dan gelen mektubu alır almaz muazzam bir dehşete kapılıyor. O halde bu mektupta ne yazıyor olabilir?”

“O kişilerin hapishaneden çıktığı yazıyor-
dur.”

“Evet; ya ceza sürelerini doldurmuş ya da kaçmış olmalılar. Kaçmış olmaları bence daha muhtemel, çünkü Sholto iş yaptığı adamların ne kadar süreyle hapishanede yatacağını biliyor-

dur. Gelen mektuptan, beklenmedik bir haber almış olmalı. Durum böyle olunca, kendini tahta bacaklı bir adamdan korumaya çalışıyor. Bu kişi, olsa olsa Jonathan Small olabilir. Hapisten çıktıktan sonra İngiltere'ye hem payını almaya hem de Sholto'ya ceza vermeye gelmiş olmalı. Ayrıca, büyük ihtimalle evden iş birliği yaptığı, haber kaynağı olan biri var. Sholto'nun sağlığının bozulduğunu, muhtemelen evdeki birinden duyunca da hazineyi tümünden elinden kaçırma korkusuyla apar topar eve geliyor, odanın altını üstüne getiriyor ama bir not bırakmayı da ihmal etmiyor... Tavan arasındaki gizli bölmeyi de yine evdeki iş birlikçisinden öğrenmiştir. Fakat tahta bacağıyla tek başına eve girmesinin imkânsız olduğunu biliyoruz. Suç ortağından yardım aldığı kesin. Ama o değişik ayaklı kişi de kazara zifte bastığından, Toby gizemi çözüyor!”

“Evet ama, Sholto'yu öldüren kişi o tahta bacaklı adam değil; ortağı.”

“Doğru. Zaten Small'un odayı ne hale getirdiği göz önünde bulundurulunca, bu sonucu beklemediği anlaşılıyor. Belli ki katilin bazı vahşi dürtüleri var. Small bu durumu görünce notu

bırakmış, hazine sandığını halatla aşağı indirmiş ve kaçmış olsa gerek. Dış görünüşüne gelince; geldiği yerden yola çıkarak bronz tenli olduğunu öngörebiliriz. Orta yaşlı olduğu zaten belli. Adımlarının genişliğini inceleyince tahmini boy uzunluğunu da kestirebiliyoruz. Thaddeus Sholto'nun anlattıklarından, saç sakalı uzun biri olduğunu da öğrenmiştik.”

“Peki ya suç ortağının görünümü?”

“Ha, evet. Aslında o da apaçık ortada. Bu bilinmezi çok yakında siz de çözeceksiniz.”

SEKİZİNCİ BÖLÜM

BAKER SOKAĞI ÇOCUKLARI

Sherlock ve Watson, Toby'nin iz sürücülüğünde sokakları arşınıyorlardı. Vakit hayli ilerlemiş, sabah olmuştu. Nihayet, nehrin kıyısındaki bir iskeleye vardılar. Toby burada durdu ve kesik kesik uludu.

“Tüh!” dedi Sherlock. “Bir kayığa atlayıp gitmişler herhalde.”

O sırada, evlerden birinden bir çocuk ve toplu bir kadın çıktı. Sherlock, kadını tanıyordu.

“Merhaba Bayan Smith! Eşiniz evde mi acaba? Buharlı teknesini kiralamak isteriz.”

“Hayır efendim, buharlı tekneyi alıp gitti. Aslına bakarsanız çok endişeliyim, neden o tekneyle gittiğini anlayamadım. Yeterli kömürü yoktu, tedariksiz yola çıkmayı sevmez hiç. Za-

ten yanındaki o takma bacaklı pis adamı da hiç gözüm tutmuyor.”

Sherlock buna şaşırmıştı. “Takma bacaklı adam mı?”

“Evet efendim. Yüzü güneşten yanmış bir adam. Densizin teki. Zırt pırt evimize geldi durdu. Dün de gecenin köründe kapıya dayanıp kocama, hemen gitmeleri gerektiğini söyledi. O da büyük oğlumuz Jim’i uyandırdı ve apar topar gittiler.”

“Hay aksi... Ama şimdi kötü oldu. Şu buharlı tekne bana lazım... Çok iyi bir tekne olduğunu duymuştum. Sahi, adı neydi?”

“*Aurora.*”

“Yeşildi ve sarı çizgiliydi, değil mi? Büyükçe bir tekneydi galiba.”

“Hayır, tam tersi, buralardaki en küçük teknelerden biridir. Kısa süre önce siyaha boyandı, kırmızı çizgili.”

“Teşekkürler hanımefendi. Boşuna endişelenmeyin. Eşinizden tez zamanda haber alırsınız umarım. İyi günler.”

Sherlock ve Watson, eve gidip biraz dinlenmeye karar verdiler. Yolda, postaneye uğradılar

ve Sherlock eski bir vakada iş birliği yaptığı bir ekibe telgraf çekti.

“Tam onlara göre bir olay bu. Wiggins’e telgraf çektim. Biz dinlenirken gelirler.”

İki dedektif, eve vardıklarında duş alıp üstlerini değiştirdiler ve kahvaltıya oturdular. Sherlock, gazeteyi eline aldı ve sayfaları karıştırmaya başlar başlamaz kahkahayı bastı.

“Bak Watson, bizim Müfettiş Jones vakit kaybetmemiş.”

Haberde, cinayete ilişkin bilgilerin yanı sıra Athelney Jones’un ne kadar donanımlı ve zeki biri olduğu ballandıra ballandıra anlatılıyordu.

Sherlock ve Watson haberi okurken, kapıya güm güm vuruldu.

“Olamaz!” dedi Watson. “Jones hızını alamadı, bizi de tutuklamaya geldi herhalde!”

“Hayır, endişelenme,” diye yanıtladı Sherlock. “Baker Sokağı Çocukları telgrafı almış ve gelmiş olmalı.”

Baker Sokağı Çocukları diye bilinen bu ekip, aslında bir grup sokak çocuğuydu. Liderleri de, Sherlock’un telgraf çektiği, diğerlerinden yaşça daha büyük olduğu anlaşılan Wiggins’ti.

“Şimdi dinleyin bakalım,” dedi Sherlock. “*Aurora* adlı, kırmızı çizgili siyah bir buharlı tekneyi arayacağız. Teknenin sahibi, Mordecai Smith. Ekibinden biri, Smith’in iskelesinde nöbet tutsun; tekne dönerse derhal bana bildirin. Nehrin her kıyısını iyice gözleyin. Eski ücret hâlâ geçerli; tekneyi kim bulursa, ona ayrıca bir altın vereceğim. Tamam mı?”

“Tamam patron!” diye heyecanla bağırdı Wiggins. Sonra Sherlock hepsine ücretlerini ödedi ve çocuklar koştura koştura evden çıkıp sokağa dağıldılar.

“Bu çocukların girip çıkmadığı yer, duymadıkları haber yoktur. Kısa sürede teknenin yerini öğreniriz.”

“Şimdi ne yapacağız?” diye sordu Watson. “Dinlenecek misin?”

“Hayır, biraz vakayı düşünmek istiyorum. Bu vaka gerçekten eşsiz benzersiz. Takma bacaklı bir suçlu zaten ender görülecek bir şeydir, ama asıl suç ortağı...”

“Yine mi şu suç ortağı!..” diye söylendi Watson.

“Düşün, Watson... Küçük, ayakkabısız ayaklar, taştan ve tahtadan yapılma suç aleti, zehirli oklar, alışılmadık bir çeviklik... Bunlar sana nasıl birini çağrıştırıyor?”

“Bir yerliyi! Belki bir Hint yerlisi, hatta Jonathan Small’un ortaklarından biri olabilir!”

“Başta ben de öyle düşünmüştüm ama o coğrafyanın yerlileri, böyle ayak izleri bırakacak fiziksel yapıda değiller. Suçlu olsa olsa Andaman Adaları’ndan bir yerlidir. Boyu, el ve ayak yapısı, çevikliği, tepkiselliği... Tümü, o ada yerlilerinin biyolojik ve kültürel özellikleriyle uyuyor. Eminim Jonathan Small, ortağının bu kadar acımasız olduğunu bilseydi, onunla bu işe girişmezdi.”

Sherlock bunları anlattıktan sonra kemanını eline aldı, usul usul çalmaya başladı. Watson, daha fazla dayanamadı. Gerek yorgunluğunun gerek Sherlock’un ezgilerinin etkisiyle uyuyakaldı.

DOKUZUNCU BÖLÜM

EKSİK PARÇA

Watson, biraz dinlenip kendine geldikten sonra hem Toby'yi bırakmak hem de bir türlü aklından çıkmayan Bayan Morstan'ı ziyaret etmek üzere evden çıktı, akşama doğru döndü. Sherlock'u ancak ertesi gün kahvaltıda görebildi. Sherlock bütün geceyi odasında volta atarak geçirmişti. Buharlı tekneden de teknenin sahibi Bay Smith'ten de hâlâ haber yoktu. Thaddeus Sholto hâlâ karakoldaydı ve gazeteler, onu azılı bir suçlu gibi gösteren yazılarla doluydu.

Bütün gün ve gece, gelecek bir haber beklentisiyle geçti ama en ufak bir gelişme olmadı. Nihayet ertesi sabah, Sherlock nehrin kıyısına gitmeye karar verdi. Aklına bir fikir gelmişti. Watson'dan evde kalmasını ve tetikte olmasını rica ettikten sonra çıkıp gitti.

Watson, o günün gazetelerini eline aldı. Gazetelerden birinde yeni bir haber vardı: Thaddeus Sholto'nun suçsuzluğu ortaya çıkmış, Sholto ve kâhya Bayan Bernstone saliverilmişti. Watson bu işe memnun olmuştu. En azından suçu olmayan kişiler boş yere hapsedilmeyecekti artık.

Gazetede ilginç bir şeye daha rastladı Watson: Mordecai Smith, oğlu Jim ve açıldıkları tekne *Aurora*'nın yerini bilenlerin, Baker Sokağı No 221B'ye bilgi vermelerini rica eden, bu bilgi karşılığında beş sterlin vaat eden bir ilandı bu. Adrese bakılırsa, ilanı veren Sherlock olmalıydı.

Watson, bütün günü bekleyerek geçirdi. Nihayet öğleden sonra saat üçte kapının zili çalındı. Gelen, Müfettiş Athelney Jones'tu. O eski, kendine güvenen halinin yerinde yeller esiyordu.

“Vakayla ilgili tahminlerim tutmadı, Bay Watson. Suçlunun Bay Sholto olduğundan emindim, ama o gece başka bir yerde olduğunu şüphe götürmeyecek biçimde kanıtladı. Ne yapacağımı bilemiyorum, itibarım zarar görebilir. Yardıma ihtiyacım var... Sherlock Holmes'a hep hayranlık duymuşumdur. Olayları kendine has, alışılmadık yöntemlerle çözer. Bu sabah

bana bir telgraf göndermiş. Buraya gelmemi, kendisini beklememi istemiş. Sholto'yu öldüren ekibe ulaşmak üzere olduğunu, bu gece size eşlik etmemi söylüyor.”

Tam o sırada kapı vuruldu. Sonra da biri, güç bela merdivenlerden çıktı ve yanımıza geldi. Denizci olduğu giyiminden anlaşılan, yaşlıca bir adamdı. Bastonuna yaslanarak soluklandı, etrafa bakındı.

“Bay Sherlock Holmes siz misiniz?”

Watson yanıtladı: “Hayır ama onun ortağım. Konu nedir?”

Yaşlı adam hiddetlendi. “Yoo, ben Bay Sherlock'u görmeye geldim buraya. Gazeteye verdiği ilanla ilgili. Hani şu para ödülü vaat ettiği. Bende çok kıymetli bilgiler var. Ondan başkasına ağzımı açmam.”

“Madem öyle, bekleyeceksiniz,” dedi Watson.

“Yok canım! Kimseyi bekleyemem ben, haydi bana eyvallah!”

Watson ve Athelney Jones hayretler içinde kalakalmıştı. Watson tam adamı gitmekten caydırmaya yeltenecekti ki, yaşlı adam kahkahayı koyuverdi.

“Benim ben; Sherlock! Demek tanıyamadınız... Bu işte iyi olduğumu biliyordum da, bu kadarını ummazdım doğrusu.”

Athelney Jones hayli keyiflenmişti. “Ah Sherlock ah, on parmağınızda on marifet var.”

“Teşekkürler Bay Jones. Burada olduğunuza göre telgrafımı almış olacaksınız.”

“Evet, aldım ve derhal buraya geldim.”

“Güzel... Suçluları yakalamamız an meselesi. Dilerseniz, her şey bittiğinde vakayı siz çözmüş olun, benim için fark etmez. Yalnız, bunu başarmamızı istiyorsanız, dediklerimin harfi harfine yapılması şart. Kabul mü?”

“Anlaştık,” diye onayladı Jones.

“Pekala. O halde öncelikle bana bir buharlı tekne ayarlayın lütfen. Akşam yedide, belirttiğim yerde hazır olsun. Ayrıca, mücadele etmemiz gerekir diye fazladan iki üç adam daha lazım. Siz, ben, Watson; üçümüz de tekne de olacağız.”

ONUNCU BÖLÜM

ADALININ SONU

Sherlock, Watson ve Jones, güzel bir akşam yemeği yediler. Yemeğin ardından, Sherlock saatinine baktı.

“Artık yola çıkma vakti. Arabacıya tam altı buçukta gelmesini söylemiştim; aşağıdadır.”

Üçlü, arabaya binip iskelenin yolunu tuttu. İskeleye, tekne hazır bekliyordu. Tekneye bindiler. Onlara kaptan, bir görevli ve iki polis memuru eşlik ediyordu.

“Nereye gidiyoruz, Sherlock?” diye sordu Jones.

“Kuleye gideceğiz. Lütfen kaptana söyleyin, Jacobson’un tersanesinin karşısına kadar gitsin.”

Tekne, olanca hızıyla yola çıktı. Sherlock’un keyfi yerindeydi. Watson ve Jones’a, *Aurora*’nın izini nasıl bulduğunu anlatmaya başladı:

“Çocuklar teknenin izine hiçbir yerde rastlayamadılar. Ama tekne o kadar da uzaklaşmış olamazdı. Jonathan Small’un ne kadar cingöz biri olduğunu kestirebiliyordum. Elindeki hazineyi ustaca gizlemesi, ayrıca iş birlikçisi yerli adamı da dedikodulara yol açmayacak biçimde gözlerden uzak tutması gerekiyordu. Bu nedenle Sholto’nun evine gece vakti girmiş, *Aurora*’yı gece vakti almıştı. Demek ki tekneyi gündüz saklamış olmalıydı. Bunu da olsa olsa tekneyi bazı tadilat işlerini bahane edip bir tamirciye bırakarak yapabilirdi... Bu düşünceyle, tüm tersaneleri gezdim ve nihayet takma bacaklı bir adamın *Aurora*’yı Jacobson’un tersanesine bıraktığını duydum. Tamirciyle konuştum. Takma bacaklı adam, teknenin dümeninin düzgün işlemediğini ileri sürmüştü; fakat tamirci hiçbir soruna rastlamamıştı... Tam o sırada, *Aurora*’nın sahibi Mordecai Smith tersaneye geldi. Kendinde değildi. Avaz avaz bağırarak, *Aurora*’nın tam sekizde hazır olması gerektiğini söyledi ve çıkıp gitti. Tabii hemen peşine takıldım. Yerini tespit edince, bizim çocuklardan birine haber saldım ve tekne tersaneden çıkınca derhal haber verme-

sini söyledim. Tersanenin biraz gerisinde bekleyeceğiz. Çocuk da tekne yola çıktığında bize mendil sallayacak.”

Athelney Jones’un akli bu işe pek yatmamış gibiydi. “İyi ama, neden tersaneye bir polis ekibi gönderip onları kısıktırak yakalamıyoruz ki?”

Sherlock’un yanıtı gecikmedi. “Ekip göndermek şüphe uyandırır. Small gibi işini bilen bir adam, olan biteni anında fark eder ve dikkat çekmemek için saklanır. En iyisi onları kaçarken yakalamak.”

“Peki, Mordecai Smith’in peşini neden bıraktınız? Belki suçluların yerini tespit edebildiniz.”

“Smith onların nerede saklandığını bilmiyor. Zaten parasını almış, gerisini merak edip başını belaya sokmak istemez...”

Bu sırada, tekneleri kuleye varmıştı. Jacobson’un tersanesi biraz ilerideydi. Oldukları yerde, bir süre tersaneyi gözlediler. Nihayet çocuk beklenen işareti verdi, yani mendilini salladı. *Aurora* yola çıkmış, olanca hızıyla ilerlemeye başlamıştı.

Athelney Jones, *Aurora*’yı görür görmez umutsuzluğa kapıldı. “Amma hızlı. Ya ona yetişemezsek?”

“YetiŖeceęiz!” diye atıldı Sherlock. “Ne pa-
hasına olursa olsun yetiŖeceęiz. Ŗu kazanlara
daha çok kömür atın, hızlanalım!”

Böylece, son derece heyecanlı bir takip baŖla-
dı. Watson dürbünle *Aurora*’yı inceliyor, gözü-
n tekneden ayırmıyordu. Neden sonra, gözüne
Mordecai Smith iliŖti. ılgınlar gibi debeleniyor,
teknenin kazanına durmadan kömür yetiŖtiri-
yordu. Teknede bir telaŖ olduğu belliydi. Anla-
Ŗılan, takip edildiklerini anlamıŖlardı.

Mesafe kapanıyor, *Aurora*’ya giderek yakla-
Ŗıyorlardı. Athelney Jones, kuvvetli bir ıŖık kay-
nağını tekneye doğru tuttu. Güvertede, Smith
dıŖında melmiŖ gibi görünen, yere bakan bir
adam, onun yanında biçimi tam anlaŖılmayan
garip bir figür ve dmenin baŖında genç olduğu
seçilebilen biri vardı. *Aurora*’ya iyice yaklaŖtık-
larında, Sherlock ve ekibi teknedekilere seslen-
di. Bu seslenmeye, öfke dolu, vahŖi haykırıŖlarla
karŖılık verildi. melmiŖ adam doğruldu, tek-
nenin kı tarafına yaklaŖtı ve bağırıp çağırmaya
baŖladı. Adamın tek bacağının takma olduğu
rahatça görülüyordu artık. Hemen ardından, o
biçimsiz figür ayaklandı. Hayli kısa biriydi, bir

örtüye sarınmıştı, başka diyarlardan geldiği yüzünden anlaşıyordu. Sherlock ve arkadaşlarına doğru ürkütücü çığlıklar atıyor, kesik kesik gü-lüyordu. Takma bacaklı adamın suç ortağı yerli, işte bu adam olmalıydı.

Artık *Aurora*'ya iyice yanaşmışlardı. Kısa adam bunu fırsat bilerek örtüsünün altına gizlediği küçük borusunu çıkarıp ağzına yerleştirdi. Anlaşılan, o zehirli okları bu kez Sherlock, Watson ve Jones'a fırlatmaya niyetlenmişti. Ama tam o sırada, teknede bir sarsıntı oldu. Garip adam bocaladı ve suya düştü, gözden kayboldu.

Bunun üzerine, takma bacaklı adam paniğe kapıldı. Can havliyle ön tarafa geçti ve dümeni olanca hızıyla kırdı. Dedektiflerin teknesi, az daha *Aurora*'ya çarpacaktı. Ama adamın bu aceleciliği ona pahalıya patladı; tekne karaya oturmuş, bataklığa saplanmıştı. Takma bacaklı adam var gücüyle kaçmaya çabaladı, fakat takma bacağı bataklığa saplanınca kapana kısıli-verdi.

Sherlock, Watson ve ekibi, böylece teknedekileri yakaladılar. Takma bacaklı adamı bataklıktan çekip çıkardılar. Mordecai Smith ve oğlu

kaçmaya yeltenmemişti bile. Ufak tefek yabancı ise nehre gömülmüş, dipteki çamura saplanmış olmalıydı.

Sherlock, gemiyi kolaçan ettiğinde, güvertede her şeyin sebebi olan o görkemli sandığı buldu. Bu sandığın içinde o eşsiz hazine vardı şüphesiz. Sherlock ve arkadaşları, ağır sandığı güç bela kendi teknelerine götürdüler.

ON BİRİNCİ BÖLÜM

MUHTEŞEM AGRA HAZİNESİ

Sherlock ve ekibinin peşine düştüğü suçlu, nihayet karşılarındaydı. Onu, uğruna suç işlediği hazine sandığının karşısına oturtmuşlardı.

“Jonathan Small,” dedi Sherlock. “İşler epey sarpa sardı doğrusu.”

“Haklısınız,” dedi Small çaresizce. “Ama inan ki Sholto’nun ölümüne ben sebep olmadım. Olanlara çok üzüldüm, niyetim asla bu değildi. Ah o uğursuz Tonga ah... Ben daha içeri girmeden, zehirli okunu Sholto’ya fırlatıvermiş. Ona o kadar kızdım, o kadar bağırdım ki...”

Jones araya girdi. “Seni tutukluyorum. Eğer sana yardım etmemi istiyorsan bize her şeyi dürüstçe anlatmalısın.”

“Öyle yapıyorum zaten, efendim. Cinayetin sorumlusu ben değilim. Suçlu, Tonga. Galiba bazı

eşyaları odada kalmış, bizi bu sayede buldunuz herhalde. Çok etkilendim, inanın! Bizi buldunuz diye sizlere karşı kötü hisler yok içimde. Ama ne olursa olsun, bileğimin hakkıyla sahibi olduğum hazineden olmam haksızlıktır. Zaten ömrümün bu kadarını sefalet içinde geçirdim; kalanını da yok yere esaret altında, kazma sallayarak tüketmem. Ah, keşke o tüccar Ahmet'le tanışmasaydım, keşke o baş belası hazineden haberim olmasaydı... Demek meşhur Agra hazinesi, Binbaşı Sholto'ya ölüm, bana esaret getirecekmiş."

"Smith'le konuştum. Sholto'nun ölümüyle ilgili hiçbir bilgisinin olmadığını iddia etti," dedi Athelney Jones.

"Doğru, onun hiçbir şeyden haberi yok. Ondan sadece, bizi Brezilya'ya götürecek bir gemiye yetiştirmesini istedik; epey de para verdik."

"Eh, o halde kısa zamanda aklanır," diye yanıtladı Jones. "Bizler suçluları tez vakitte yakalar, masumları tez vakitte aklarız." Anlaşılan, Athelney Jones vakanın çözülme işini sahiplenmişti bile. "Köprünün orada duracağız. Doktor Watson, siz hazine sandığını alıp inin, Baker Sokağı'na, evinize götürün. Yanınızda bir de polis

olsun, sonuçta elinizdeki şey bir hazine sandığı. Yalnız, sandık kilitli, anahtar da ortada yok. Mecburen kilidi kıracaksınız.”

Watson, bu teklifi kabul etti ve köprüye vardıklarında tekneden indi. Eşlikçi polisle birlikte yola çıktılar. Watson, önce Bayan Morstan’ı ziyaret etmek istedi. Bu genç hanıma karşı içinde bir sevgi beslediğini fark etmişti. Haberleri öncelikle onunla paylaşmak istiyor, onu biraz olsun mutlu edebilmeyi umuyordu. Cecil Forrester’in evine vardılar. Bayan Forrester evde yoktu, fakat Bayan Morstan salonda oturuyordu. Watson, sandığı yanına alarak salona girdi.

“Bay Watson! Demek geldiniz. Bana iyi haberler mi vereceksiniz yoksa?”

“Merhaba Bayan Morstan. Size haber değil, bir hazine getirdim.”

Bayan Morstan, buz gibi bir yüzle sandığa baktı. “Demek hazine bu.”

“Evet, Bayan Morstan. Meşhur Agra hazinesi. Yarısı sizin hakkınız. Ülkenin sayılı zenginlerinden oldunuz artık!”

Bayan Morstan, bu haberden Watson kadar etkilenmemişti. Watson, Bayan Morstan’a başlarından geçenleri uzun uzun anlattı.

Genç hanım, nehirdeki mücadeleyi ve atlat-
tıkları tehlikeleri duyduğunda epey endişelendi.
Ama Watson, hiçbir zarar görmediklerini hızlı
hızlı ekleyerek onu yatıştırdı.

Sıra, bu demirden yapılma, ağır mı ağır ha-
zine sandığını açmaya gelmişti. Watson, şömi-
nenin yanındaki demiri aldı, sandığın kilidine
geçirerek zorladı. Kilit anında kırılıverdi. Wat-
son merakla sandığın kapağını kaldırdı, fakat
Bayan Morstan'la birlikte sandığın içine baktık-
larında hayretler içinde kaldılar. Çünkü, sandık
bomboştu...

ON İKİNCİ BÖLÜM

JONATHAN SMALL'UN HİKAYESİ

Watson ve polis memuru, Baker Sokağı'na ulaştıklarında, Athelney Jones, Sherlock ve Jonathan Small çoktan eve varmıştı. Hazineyle ilgili gelişmeleri duyan Jones, öfkелendi: “Small, senin bu meselede parmağın var kesin!”

“Doğru! Çünkü o hazine Andaman Adaları'ndaki hapishanede yatan üç kişi ve bana ait. Belki hiçbirimiz bu hazineye kavuşamayacağız. Ama ne Mary Morstan ne Sholto ne de sizler onu elimizden alabilirsiniz. Çünkü o değerli hazineyi Thames Nehri'nin sularına atıp sakladım.”

“Buna inanmıyorum,” diye çıkıştı Müfettiş Jones. “Öyle bir niyetin olsa sandığı olduğu gibi suya atardın.”

Jonathan Small sinsice gülümsedi. “Öyle yap-sam, sandığı elinizle koymuş gibi bulurdunuz. Halbuki şimdi nehire dağılan parçaları tek tek aramanız gerek. En azından şimdi, hakkım olan servetin keyfini başka biri süremeyecek!”

Sherlock, Small’un bu hırsına ve nefretine ta-nık oldukça, Sholto’nun neden korku içinde ya-şadığını daha iyi anlamıştı.

“Çok aceleci davranıyorsun Small. Henüz se-nin hikâyeni bilmiyoruz. Belki de sandığın gibi bir ceza almanı gerektirecek bir durum yoktur.”

“Pekâlâ; hikâyemi anlatmamı istiyorsanız, her şeyi olduğu gibi anlatayım. Worchestershi-re’da doğdum. Ailem kendi halinde, çevrelerin-ce sevilip sayılan, çiftçilikle uğraşan insanlardan oluşuyordu. Bense onlara pek benzemiyordum. On sekiz yaşında başımı bir belaya soktum; kendimi kurtarmamın tek yolu ise kısa zaman-da Hindistan’a gidecek olan birliğe katılmaktan geçiyordu.

Gelin görün ki, askerlik maceram kısa sür-dü. Günlerden bir gün, budalaca bir şey yaptım ve Ganj Nehri’nde yüzmeye yeltendim. Nehire girdiğimde bir timsah sağ bacağımı ısırıp ko-

parıverdi. Acı ve paniğin etkisiyle kendimden geçmişim, beni çavuşumuz kurtarmış. Tam beş ayımı hastanede geçirdim, nihayet çıktığımdaysa askerliğim bitirilmişti. Bu halimle iş bulmam olanaksızdı. Daha yirmi yaşına varmadan sakat kalmıştım.

Her şeyin bittiğini sanıyordum ki, şansım yaver gitti. Abelwhite adında bir çivit ekicisi, yerel halktan oluşan işçilerin başında duracak birini arıyormuş; durumuma üzülen albayım da beni önermiş. At sırtında yapılan bir iş olduğundan, takma bacaklı oluşum çalışmaya engel değildi. İş teklifini seve seve kabul ettim. Halimden memnundum, patronumla da iyi anlaşıyordum.

Fakat çok geçmeden şansım bir kez daha döndü. Ülkede patlak veren isyanlar gitgide alevlenmeye başladı. Bay Abelwhite pek endişelenmiyor, olayların durulacağını düşünüyordu. Fakat günlerden bir gün, korktuğum başımıza geldi. Çatışmalar yaşadığımız yere sıçradı ve patronumun evi ateş aldı. Mecburen, canımı kurtarmak için kaçmaya başladım. Saatlerce yürüdüm, ta Agra sınırlarının ilerisine kadar gittim. Burada bir ekibe katıldım. Nispeten daha korunaklı

olan Agra Kalesi'nin orada kaldık. Var gücümüze çarpışıyorduk. Bana nöbet tutma işi verildi. Bana bağlı olan iki Pencaplı vardı: Mahomet Singh ve Abdullah Khan adlarında, İngilizce bilen ama yine de bana mesafeli davranan, her fırsatta kendi aralarında, kendi dillerinde konuşan adamlardı bunlar.

Nöbetin üçüncü gecesinde, hiç beklemediğim bir şey oldu. Bu iki adam bir anda üzerime atlayıp beni kısıvrak yakaladılar. Önce onların düşman olduğunu, bana tuzak kurduklarını sandım. Ama sonra, Abdullah Khan bana aynen şunları söyledi: 'Şimdi beni iyi dinle Sahip. Vaktimiz kısıtlı. Girişeceğimiz macerada bize katılacak mısın katılmayacak mısın, bunu derhal öğrenmemiz lazım. Bizim yanımızda olmayacaksa işini bitirmek zorundayız.'

Şaşkına dönmüştüm. 'İyi de, ne istediğinizi anlamadım ki!' diye yanıt verdim.

'Siz İngilizler ne istiyorsanız biz de onu istiyoruz: zengin olmak! Eğer kabul edersen ve sırrımızı kimseye söylemeyeceğine yemin edersen, hazinenin dörtte biri senindir.'

‘Ne hazinesi?’ diye sordum. ‘Zengin olmayı kim istemez ki, ben de isterim elbet. Ama neden dörtte biri? Burada üç kişiyiz.’

‘Önce yemin et; sırrımızı saklayacağına ve bizi ihbar etmeyeceğine emin olmalıyız,’ dedi Abdullah. Ben yemin ettikten sonra da işin aslını bir bir anlattı. Bölgenin kuzeyinde, bir asilzade varmış. Bu adam zaman içinde inanılmaz bir zenginliğe kavuşmuş. Zamanla, bölgede çatışmalar patlak verince, servetini korumak için tüm değerli eşyasını bölüştürüp farklı yerlere saklamış. En kıymetli parçaları da Ahmet adında sadık bir yaveriyle Agra Kalesi’ne yollamış. Niyeti, olaylar duruluncaya dek hazineyi burada saklamakmış. Ahmet, tüccar kılığına girecek, kaleye ulaşacak ve efendisinin istediğini yapacaktı. Biz konuşurken Agra Kalesi’ne varmak üzereydi. Yanında da, ekibin bir diğer üyesi ve Abdullah’ın üvey kardeşi Dost Akhbar vardı. Bu kumpası akıl eden Dost Akhbar’ın ta kendisiymiş; hazinenin dördüncü ortağı oymuş. Kaleye vardıklarında Ahmet’in işini bitirip hazineyi ele geçirmeyi planlamışlar. Bunları dinlediğimde, hatırı sayılır bir servetin sahibi olma düşüncesi

aklını çelmişti. Tekliflerini ister istemez kabul ettim.

Çok geçmeden, kaleye sığınacağını sanan Ahmet, Dost Akhbar'la beraber geldi. Beni, bir İngiliz'i görünce zavallının yüzü sevinçten aydınlandı. Ona destek olacağımı sandı, fakat zengin olma düşüncesi beni öyle etkisi altına almıştı ki, onu düşünecek halim yoktu. Üç adam, Ahmet'e saldırmaya yeltendiler. Bir koşuşturmaca başladı. Tam yanımdan geçerken, ona bir çelme taktım, düşmesine neden oldum. Sanırım düştüğünde boynu kırıldı; zaten hemen öldü... Bakın, hiç lafı dolandırmadan, dürüstçe anlatıyorum her şeyi..."

Sherlock, Watson ve Jones, şaşkınlık ve iğrenme arasında gidip gelen yüz ifadeleriyle Small'un anlattıklarını dinliyorlardı. Doğrusu, adamın bu vurdumduymaz üslubundan, yol açtığı korkunç durumdan ötürü en ufak bir pişmanlık duymadığı anlaşılıyordu.

"Ahmet'i ortadan kaldırdık. Sıra hazineyi ele geçirmeye gelmişti. Ahmet'in taşıdığı bohçanın içinden bir sandık çıkmıştı; şu an karşınızda, masanın üzerinde duran sandık. Bohçadan çı-

kan anahtarla sandığın kilidini açar açmaz o güzeller güzeli hazine gözlerimizin önüne serildi. Bir süre bu olağanüstü manzaraya bakakaldık, iyi bir göz ziyafeti çektik doğrusu. Sonra da sandıktaki elmasları, zümrütleri, yakutları ve diğer kıymetli taşları tek tek saydık, bir liste yaptık. İşimiz bitince her şeyi sandığa geri koyduk ve girişe taşındık. Mahomet Singh orada bekliyordu. Bağlılık ve sadakat yeminimizi tekrarladık ve servetimizi ortalık yatışana dek saklamaya karar verdik. Sandığı, Ahmet'i gömdüğümüz yere gizledik. Ertesi gün sandığın yerini gösteren dört adet kroki çizdim, kâğıtların altına da dördümüzün yeminini simgeleyen özel bir işaret kondurdum.

Günler geçti, bölgede olaylar durulmaya başladı. İngilizler bölgeyi ele geçirmiş ve çatışmaları bastırmıştı. Ülkeye huzur geri geleceğe benziyordu. Tam umutlanmaya, hazineden paylarımızı alıp yeni hayatlar kuracağımızı düşünmeye başlamıştık ki, tüm planlar bir anda altüst oldu. Bizi, Ahmet'i öldürdüğümüz gerekçesiyle tutukladılar. Meğer Ahmet'e hazinesini emanet eden efendi, Ahmet'in peşine de birini takmış.

Bu adam Ahmet'i gizli gizli, gölge gibi izlemiş. Tabii ki Ahmet'in kaleye girdiğini ama asla çıkmadığını da görmüş. Kalede ufak bir araştırma yapıp Ahmet'in bedenini bulmuşlar. Fakat bizi tutukladıkları andan itibaren, hazineye dair tek laf etmediler. Çünkü hazinenin ilk sahibi olan kişi aynı anda Hindistan'dan sürülmüştü.

Böylece esaret günlerimiz başladı. Agra'dan Madras'a, Madras'tan Andaman Adaları'na yollandım. Burada ceza olarak gün boyu işe koşuluyordum. İşlerimin arasında, doktor için bazı ilaç karışımları hazırlamak da vardı. Bu sayede ilaç içerikleriyle ilgili biraz bilgi sahibi oldum. Bir yandan da, kaçmanın mümkün olup olmadığını düşünüyor, yollar arıyordum. Gelgelelim burası denizin ortasında, en yakın kara parçasına kilometrelerce uzak bir adaydı ve o bölgede neredeyse hiç rüzgâr esmezdi; yani denize açılacak olsam da ilerlemem imkânsızdı.

Emrinde çalıştığım cerrah, Somerton adında, genç ve dinamik biriydi. Akşamları bölgedeki diğer genç subaylar onun arka odasında bir araya gelir, oyunlar oynardı. Bazen onları dinler, gözetlerdim. Zamanla, aralarından biri dikkatimi

çekti. Bu adam, Binbaşı Sholto'ydu. Çok hırslı bir adamdı; gün boyu kasırga gibi eser, akşamları da kendini oyuna kaptırırdı. Bazı para sorunları olduğu gözümünden kaçmadı. Bir akşam, yakın ahababı Morstan'la konuşmalarına kulak misafiri oldum. Ona her şeyin bittiğini, mahvolduğunu söylüyor, Morstan da onu teselli ediyordu. Konuşmanın detaylarını işitemedim, ama bu kadarı bile beynimde bir ışık yakmıştı.

İki gün sonra, sahilde Sholto'ya rastladım. Ona usulca bir hazinenin yerini bildiğimi söyledim. Hazineye kendim erişemediğimden bu yeri yetkili birine bildirirsem cezamın kısılp kısılamayacağını sordum. Çok şaşırdı, daha fazla bilgi istedi. Ben de ona her şeyi bir bir anlattım. Tabii hazinenin yerini kendi başına bulamasın diye bazı değişiklikler yaparak... Beni dinledikten sonra bu konuyu başka kimseyle paylaşmamı tembihledi ve gitti.

Aradan bir-iki gün geçmişti ki, bir gece Sholto ve Morstan kulübemde bitiverdiler. Sholto, hazine meselesini bir de Morstan'a anlatmamı istedi. Ben de dediğini yaptım. Bunun ardından, bu hazineyi yetkililerle paylaşmamamı, çünkü

bunun idareyi ilgilendirmediğini, kişisel bir mesele olduğunu söylediler. Hazinesinin yerini öğrenmek istediklerini bildirdiler ve karşılığında ne istediğimi sordular. Kendim ve üç ortağımın özgürlüğüne kavuşmasını talep ettim; hazinenin beşte birini onlara verebileceğimizi, bu payı kendi aralarında bölüşebileceklerini söyledim. Hazinesinin beşte biri önce onlara çok az geldi, ama bu durumda bile kişi başı elli bin kazanacaklarını izah ettim. Bize bir tekne ve yeteri kadar erzak temin ederlerse özgürlüğümüze kavuşabileceğimizi, her detayı bizzat düşünüp tasarladığımı anlattım.

Bir süre sonra, üç ortağımın da katıldığı bir toplantı daha yaptık ve Sholto ile Morstan'la anlaştık. Onlara bir harita çizdim, hazineyi sakladığımız yeri işaretledim ve haritanın altına dörtlerin yemini simgesini çizmeyi de ihmal etmedim. Sholto, anlattığım hikâyenin doğru olup olmadığını ortaya çıkarmak üzere Hindistan'a gidecekti. Eğer sandığı bulursa bize tekneyi ayarlayacaktı. Sonra Morstan da izne ayrılacaktı. Agra'da buluşacak ve hazineyi bölüşecektik.

Ama işler umduğumuz gibi olmadı. Sholto, Hindistan'dan dönmedi. Çok geçmeden, Sholto'nun amcasının öldüğü ve ona yüklü bir miras bıraktığı gerekçesiyle ordudan ayrıldığını öğrendik. Morstan da bizim kadar sarsılmışa benziyordu; bir süre sonra durumu açıklığa kavuşturmak üzere Agra'nın yolunu tuttu. Ne yazık ki, sandığın yerinde yeller esiyordu... Sholto hazineyi alıp kaçmış, bize ihanet etmişti.

Bunu öğrendiğim andan beri, sadece intikamımızı almak için yaşamaya başladım. Gece gündüz bunu düşünüyordum.

Uzun yıllar sonra, nihayet aradığım fırsat elime geçti. Günlerden bir gün, işlerini gördüğüm cerrahın muayenehanesine Andaman Adaları'nın yerlilerinden birini getirdiler. Zehirlenmişti, durumu çok ağırdı. Ama ben yoğun çabalarla onu iki ay içinde iyileştirdim. Yerli adam bana minnet duyuyordu, yaşadığı bölgeye neredeyse hiç uğramaz olmuştu. Vaktinin çoğunu yanımda geçiriyordu. Arkadaş olduk. Adı Tonga'ydı.

Tonga, çok iyi kürek çekiyordu, bir kanosu vardı. Bir süre sonra ona kaçma fikrimden bahsettim ve yardımını istedim. Kabul etti. Bir gece

kanosunu korunaksız bir kıyıya getirdi ve beni oradan aldı. Yanımıza erzak niyetine su, yer elması, Hindistan cevizi de almıştık. Tam on gün boyunca, bir gemiye rastlama umuduyla açık denizde seyrettik. Nihayet on birinci gün, bir ticaret gemisi bizi kabul etti. Fakat gemi Londra'ya bir türlü varmıyor, dünyanın farklı köşelerini dolaşıp duruyordu. Onca zaman boyunca, Sholto'yu bulma düşüncesi beni ayakta tuttu.

Derken, bundan üç-dört yıl önce Londra'ya adım atabildik. Sholto'nun izini elimle koymuş gibi buldum. Ama önce, hazineyi olduğu gibi saklamış mı yoksa paraya mı çevirmiş öğrenmeliydim. Bunun için biriyle yakınlık kurdum; şimdi adını verip onu zor durumda bırakmak istemiyorum. Neyse, sonuç olarak Sholto'nun hazineyi sakladığını anladım. Onu elime düşürmek için epey uğraştım ama Sholto işini biliyordu. Oğulları, korumaları, yaveri hep yanındaydı.

Günler geçiyordu. Sabırla bekledim, bekledim ve sonunda umulmadık bir şey oldu. Sholto'nun ölüm döşeginde olduğunu duydum. Çok öfkelendim; hazineyi bulamadan can vereceği düşüncesi beni çılgına çevirmişti. Derhal evinin

önüne gittim, penceresinden baktım. Yatağında yattığını, oğullarının da yanı başında olduğunu gördüm. Tam o sırada can verdi. O gece odasına gizlice girerek etrafı kurcaladım. Niyetim, hazineyi nereye sakladığına dair ipuçları bulmaktı. Gelin görün ki, çabalarım sonuçsuz kaldı. Hiçbir şey bulamadım. Büsbütün hiddetlenmişim. Tam odadan çıkacakken aklıma bir fikir geldi. Arkamda üç ortağımı ve Sholto'ya olan nefretimizi açık eden bir işaret bırakırsam, onları tekrar gördüğümde içlerini biraz olsun rahatlabilecek bir şeyim olurdu. Ben de dörtlerin yeminini simgeleyen özel işaretimizi bir kâğıda çiziktirdim ve Sholto'nun göğsüne tutturdum.

Aradan geçen zaman boyunca, geçimimizi Tonga'yla gösteriler yaparak sağladık. Tonga yerel danslarla, buradakilere alışılmadık gelen hareketlerle dikkat çekiyordu. Birkaç yıl, hazineyle ilgili haber bekledim. Derken, hazinenin bulunduğunu duydum. Sandık çatıdaki özel bölmedeymiş meğer. Bunu öğrenir öğrenmez eve girip tavan arasına çıkmak istedim. Ancak takma bacağımla o kadar yükseğe nasıl çıkacağımı bilemedim. Fakat çok geçmeden, tavanda

odaya açılan bir kapı olduğunu haber aldım. Tonga'nın yardımıyla oraya ulaşabilirdim. Tonga'nın beline bir halat bağladım, o da kedi gibi yukarı tırmanıverdi. Ne var ki, sizin de bildiğiniz gibi, Bartholomew Sholto o sırada odadaymış. Tonga, Bartholomew'un işini bitirivermiş. Çok akıllıca bir iş yaptığını sanıyordu, bu nedenle yukarıdaki manzaraya tanık olup onu haşladığımda şaşkına döndü. Derhal hazine sandığını alıp aşağı attım, sonra da kendim indim. Tabii öncesinde, dörtlerin imzasını masaya yerleştirmeyi de ihmal etmedim. Sonunda hazine, hak sahiplerinin eline geçmişti; bunun da imzamızla taçlandırılması gerekiyordu. Tonga da pencereyi kapattı ve çıktığı gibi aşağı indi.

Sonrasını biliyorsunuz zaten. *Aurora*'nın hızından haberdardım. Bu nedenle Smith'le konuştum, ona yüklü bir ödül vaat ettim. Bizi gemiye yetiştirecekti. Bence o da işin içinde başka bir şey olduğundan şüpheleniyordu ama kendisine hiçbir şey anlatmadım. İşte böyle. Bu anlattıklarımın hepsi doğru, beyler. Binbaşı Sholto'nun bize yaptığı haksızlıklar da, oğlunun ölümünün sorumlusu olmadığım da doğru."

“Gerçekten çarpıcı bir hikâye,” dedi Sherlock. “Başından sonuna dek olağanüstü bir vaka bu. Ama hikâyenizin ikinci yarısında bilmediğim bir şey yok. Hatta, size Sholto’yla ilgili bilgi sızdıran kişinin kim olduğunu bile biliyorum. Suç ortağınız, evin kâhyası... Tek anlayamadığım şey, Tonga’nın bize fırlattığı o zehirli oku mereden bulduğu. Hepsini düşürdü sanıyordum.”

“Doğru; düşürmüştü. Size fırlattığı ok, kamışında kalan oktu.”

“Ha, evet. Bunu düşünememişim işte.”

Athelney Jones, burada söze girdi. “Evet, Bay Holmes. Siz hakikaten işinin ustası bir dedektifsiniz. Ama vazife, vazifedir. Artık bu şahsı kilitlemem gerekiyor. Araba hâlâ aşağıda bekliyor, iki polis de. Yardımlarınız için çok teşekkürler. Ha, bir de, mahkemede sizin de ifadenize başvurulacaktır. Size iyi geceler dilerim. Sen önüme düş, Small. O takma bacakla beni sopalamana izin veremem.”

Böylelikle, Athelney Jones ve Jonathan Small, karakolun yolunu tuttular. Sherlock ve Watson, yine baş başa kalmıştı.

“Bir macera daha bitti,” dedi Watson. “Dahası, korkarım senin o baş döndürücü akıl yürütme yöntemine artık tanık olamayacağım. Çünkü Bayan Morstan’la evlenmek istiyorum.”

Sherlock homurdandı. “Tahmin etmiştim. Ama seni kutlamak içimden gelmiyor doğrusu.”

Watson biraz kırılmış gibiydi. “Nedenmiş? Eş seçimimde bir sorun mu görüyorsun yoksa?”

“Yoo, tam tersi. Bayan Morstan çok hoş ve akıllı bir hanım. Ama aşk duygularla ilgili bir şeydir; duygular da aklın ve mantığın karşıtıdır. Ben şahsen asla evlenmeyeceğim; akıl yürütme yetilerimi köreltecek hiçbir şeye izin veremem.”

Watson güldü. İçi rahatlamıştı. “Kaygın bundan mı kaynaklanıyordu? Merak etme, aklım da mantığım da yerinde... Ama şu durum içime sinmiyor doğrusu. Beraberce bir vakayı çözdük; Jones her şeyi kendi çözmüş gibi yaparak yükseldikçe yükselecek, benim de bir eşim olacak. Peki sana ne kalacak?”

Sherlock belli belirsiz gülümsedi. “Akıl yürütmenin gücüne bir kez daha tanık olmanın keyfi.”

Arthur Conan Doyle

(1859-1930)

Edinburgh Üniversitesi'nde tıp okuyan Arthur Conan Doyle, 1882'de Portsmouth'un kenar mahallelerinden birine yerleşti ve 1890 yılına kadar doktorluk yaptı. İlk eserlerini bu sırada yazdı. 1891'den sonra kendini daha çok edebiyata verdi. Hekimlikle ilgisi- ni kesmeyen yazar İngiliz ordusunda görev aldı, Güney Afrika'da Bloemfontein'deki sahra hastanesinde çalıştı. 1889-1902 Boer Savaşı sırasında gösterdiği üstün çabaları nedeniyle şövalye unvanı kazandı.

I. Dünya Savaşı'na Kuzey Fransa, İtalya ve Verdun cephelerinde katıldı. Savaşta kardeşini, oğlunu ve iki yeğenini kaybettikten sonra doğaüstü konulara yöneldi.

Kızıl İpucu, Dörtlünün Yemini, Sherlock Holmes'un Maceraları, Baskerville'lerin Köpeği, en tanınmış yapıtlarındandır.

KISALTILMIŞ İŞ ÇOCUK KLASİKLERİ

- **ALICE HARİKALAR DİYARINDA**
Lewis Carroll
- **BABALAR VE OĞULLAR**
İvan Sergeyeviç Turgenyev
- **BALONLA BEŞ HAFTA**
Jules Verne
- **BAMBİ**
Felix Salten
- **BEYAZ DIŞ**
Jack London
- **BEYAZ GECELER**
Fyodor Mihayloviç Dostoyevski
- **BİNBİR GECE MASALLARI**
Antoine Galland
- **BİR YAZ GECESİ RÜYASI**
William Shakespeare
- **BÜYÜK UMUTLAR**
Charles Dickens
- **ÇALINAN TAÇ**
Mark Twain
- **ÇOCUKLAR İÇİN NASREDDİN HOCA FIKRALARI**
Derleyen: Memet Fuat
- **DAVID COPPERFIELD**
Charles Dickens
- **DEĞİRMENİMDEN MEKTUPLAR**
Alphonse Daudet
- **DEMİR YOLU ÇOCUKLARI**
Edith Nesbit

- DENİZ KURDU
Jack London
- DENİZLER ALTINDA YİRMİ BİN FERSAH
Jules Verne
- DİKANKA YAKINLARINDA BİR ÇİFTLİKTE
AKŞAM TOPLANTILARI
Nikolay Vasilyeviç Gogol
- DON KİŞOT'UN SERÜVENLERİ
Miguel de Cervantes
- DÜNYA'NIN MERKEZİNE YOLCULUK
Jules Verne
- GİZLİ BAHÇE
Frances Hodgson Burnett
- GÖRÜNMEZ ADAM
H. G. Wells
- GULLIVER'İN GEZİLERİ
Jonathan Swift
- HEIDI
Johanna Spyri
- HİKÂYELER
Anton Çehov
- HUCKLEBERRY FINN'İN MACERALARI
Mark Twain
- İKİ ŞEHRİN HİKÂYESİ
Charles Dickens
- İKİ YIL OKUL TATİLİ
Jules Verne
- İNSAN NEYLE YAŞAR?
L. N. Tolstoy

- İŞTE ÖYLE HİKÂYELER
Rudyard Kipling
- KAYIP DÜNYA
Arthur Conan Doyle
- KİM
Rudyard Kipling
- KORKUSUZ KAPTANLAR
Rudyard Kipling
- KRAL ARTHUR VE YUVARLAK MASA ŞÖVALYELERİ
Howard Pyle
- KÜÇÜK DENİZ KIZI
Hans Christian Andersen
- KÜÇÜK KADINLAR
Louisa May Alcott
- KÜÇÜK LORD
Frances Hodgson Burnett
- KÜÇÜK PRENSES
Frances Hodgson Burnett
- MOBY DICK
Herman Melville
- MONTE CRISTO KONTU
Alexandre Dumas
- NOTRE-DAME'IN KAMBURU
Victor Hugo
- OLIVER TWIST
Charles Dickens
- ORMAN KİTABI
Rudyard Kipling
- OZ BÜYÜCÜSÜ
L. Frank Baum

- **ÖMER SEYFETTİN'DEN SEÇME HİKÂYELER**
Ömer Seyfettin
- **PETER PAN**
James Matthew Barrie
- **PİNOKYO**
Carlo Collodi
- **POLLYANNA**
Eleanor H. Porter
- **ROBIN HOOD**
Howard Pyle
- **ROBINSON CRUSOE**
Daniel Defoe
- **SEKSEN GÜNDE DÜNYA TURU**
Jules Verne
- **SHERLOCK HOLMES'UN MACERALARI**
Arthur Conan Doyle
- **SİYAH İNCİ**
Anna Sewell
- **SÖĞÜTLÜKTE RÜZGÂR**
Kenneth Grahame
- **TOM SAWYER**
Mark Twain
- **TUHAF BİR YILBAŞI ÖYKÜSÜ**
Charles Dickens
- **UĞULTULU TEPELER**
Emily Brontë
- **VAHŞETİN ÇAĞRISI**
Jack London
- **YALNIZ EFE**
Ömer Seyfettin

Ünlü dedektif Sherlock Holmes ilginç bir
dava bulamamanın sıkıntısını yaşıyordu.

Günlerini bilimsel araştırmalar ya da
ortağı Watson'la sohbet ederek geçiriyor,
basit davaları evinden bile çıkmadan
çözüyordu. Tabii Sherlock'un basit
dediği davalar, polis teşkilatının en usta
dedektiflerinin bile zorlandığı olaylardı,
ama yine de bunlar usta dedektifin beynini
meşgul etmeye yetmiyordu.

Derken bir gün güzel bir genç hanım,
yardım istemeye geldi. Yapacağı bir
görüşmede Sherlock ve Watson'un
refakatçi olmasını rica ediyordu. Ancak bu
basit rica, dedektiflerimizin uzun yıllara
ve kıtalara yayılan karmaşık bir davaya
balıklama dalmasına yol açacaktı.

**Dünyanın en ünlü dedektifinin
birbirinden heyecanlı maceralarını
kaçırmayın!..**

